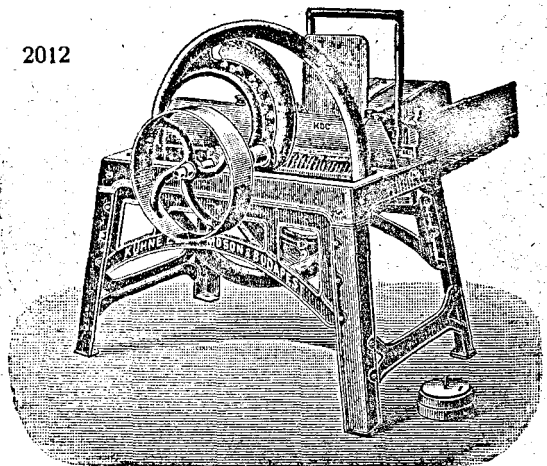

„KÜHNE” MEZŐGAZDASÁGI GÉPGYÁR R.-T. MOSONBAN

elismert elsőrendű kivitelben szállított uradalmak és kisgazdák céljainak megfelelő mindenféle
MEZŐGAZDASÁGI GÉPET. =

2012

Idénygépek: szeceksavágók, répavágók, hengeres-, tárcsás- és köves daralók, tengeri morzsolók kézi- és erőhajtásra, tengeriszar-tépők, gyökmosógépek, takarmányfüllesztők.

Teljes takarmánykamraberendezések

a legmodernebb kivitelben. Helyszini felvétel és tervezés díjtalan.

Főraktár: Budapest, VI., Váci-körút 57/a.

Fiókraktárak: Debrecen, Kaposvár, Szabadka, Temesvár

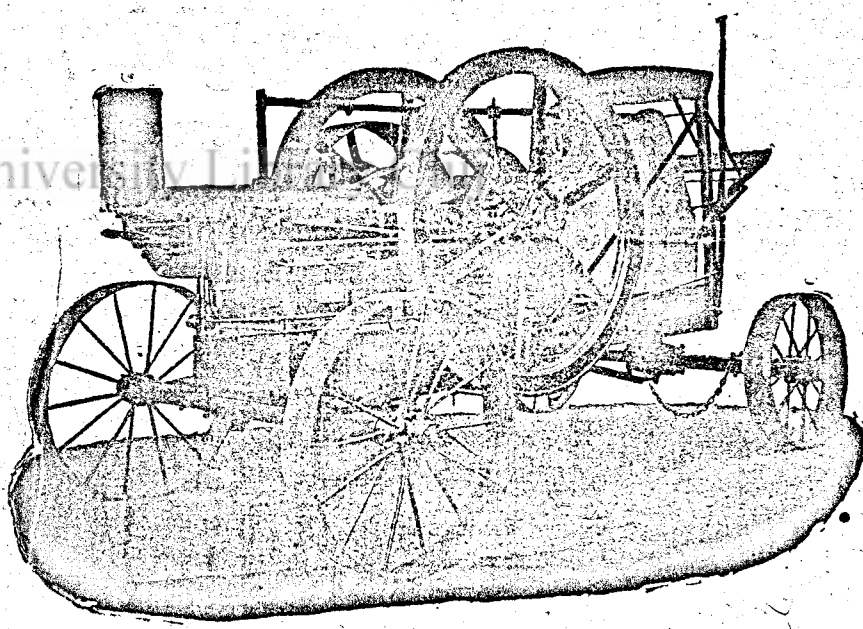
I. H. C. Benzin-Motorok gazdasági üzemek számára a legjobbak,

mert szerkezetük oly egyszerű, hogy a kezelést a legegyszerűbb bérésre lehet bízni; mert az alkatrészek cseréléséhez szakértő nem kell; mert kiváló erősen vannak építve és mégis meglepően olcsók; mert az üzemük teljesen biztos.

Gyártmányaink:

- I. H. C. Vertical-Benzinmotorok 2, 3 és 5 tényleges lóerővel (szeceksavágó, daralógép, répavágó, körfűrész, tengerimorzsoló, vizszivattyú stb. stb. hajtására.)
- I. H. C. Horizontál-Stabil-Benzinmotorok 4, 6, 8, 10, 12, 15 és 20 tényleges lóerővel, (takarmánykamra, villanytelep, malom, stb. stb. számára.)
- I. H. C. Horizontál-Benzinlokomobilok 4, 6, 8, 10, 12, 15 és 20 tényleges lóerővel, (cséplőgép, tengeriszartépőgép, tengerimorzsológép stb. stb. számára.)
- I. H. C. Famous-Vertical Benzinmotorok 2, 3 és 5 tényleges lóerővel, kézikocsira szerelve, (kisebb fajta cséplőgépek számára.)
- I. H. C. Benzin-Magánjárók (Traktorok) 12, 15, 20, 25 és 45 tényleges lóerővel, (cséplés, vontatás, szántás stb. számára.) 2731

Részletes katalógust és árjegyzéket kívánságra díjmentesen küld:
International Harvester Company of America,
Budapest, V., Váci-ut 98. sz.

GAZDASÁGI GÉPEK, ESZKÖZÖK ÉS ANYAGOK

a legolcsóbban,

megbízható forrásokból

megrendelhetők:

az

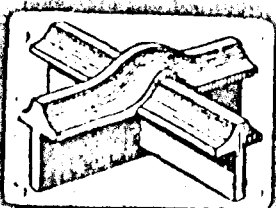
ERDÉLYI GAZDA KÖZVETÍTŐ OSZTÁLYA

utján

KOLOZSVÁRT, ATILA-UTCA 10. SZ.

Telefon: 158.

2772

Szab.

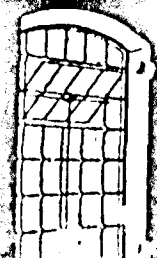
„Köpplinger”-rendszerű Idomvasablakok

a legjobbak és a legolcsóbbak

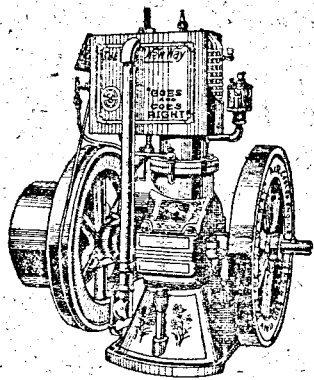
Egyedülálló gyártás - immertelével és költséggel díjtalanul szolgál

vasorokozott és fémvámblakok

Lepter János Budapest, Asztalos Sandor utca 16.

Takarmánykikészítőgépek

kézi és erőhajtásra a legmodernebb szerkezettel és legtökéletesebb kivitelben olcsó árak mellett!!

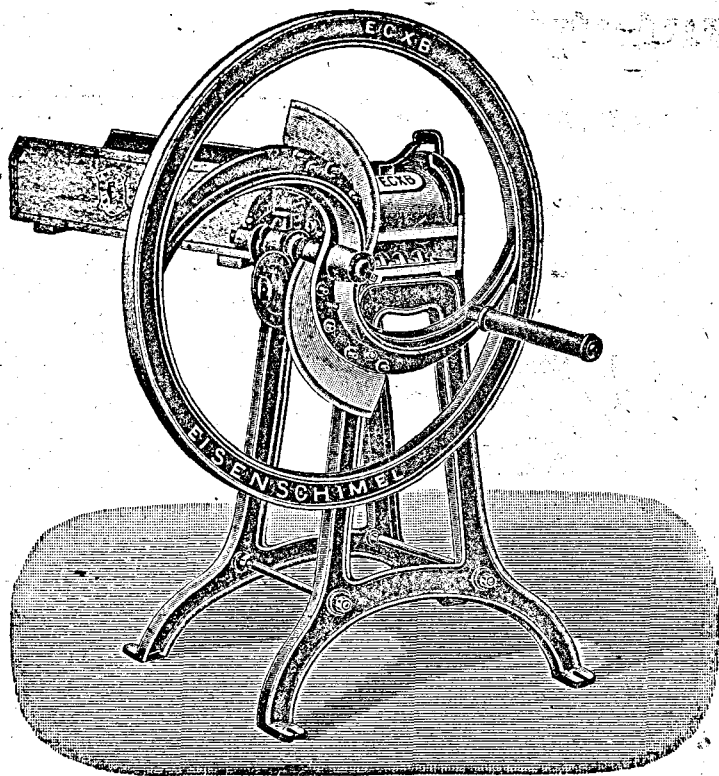
Ujdonság!

„NEW-WAY“

Ujdonság!

léghütéses hordozható benzinmotorok, csővezeték és vitzartány nélkül.

A motortechnika legszebb és legsikerültebb vivmánya.

Bächer Rudolf-Melichár Ferenc m e z ő g a z d a s á g g é p g y á r a k

Magyarországi vezérképviselő:

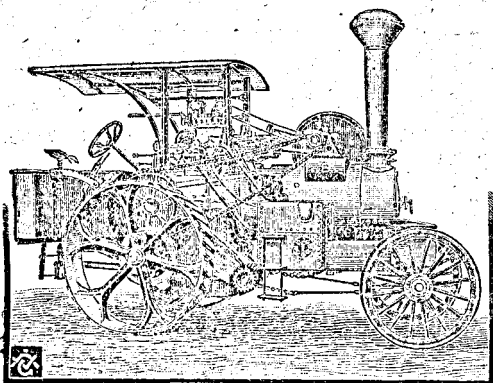
Szücs Zsigmond.

B U D A P E S T, VI., Nagymező-utca 68. sz.

1913 év január hó 1-től VI. Teréz-körut 26.

2672

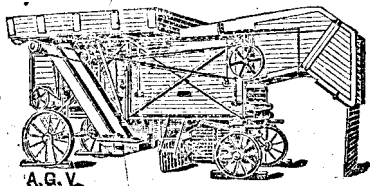
Az állami gépgyár gyártmányai.

Utimozdonyok

14 légkörnyomásra, compound rendszer szerint szerkesztve.

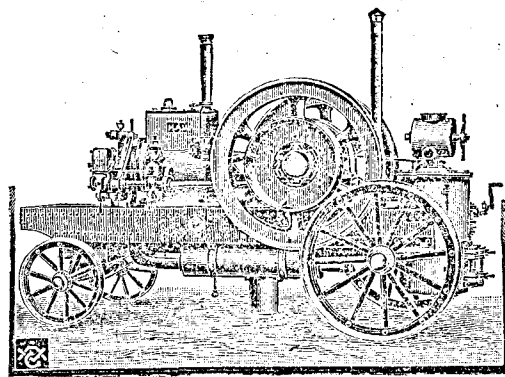
Fa-, szén- és szalmatüzelésre! Gazdaságos üzem! Gőzcséplőgépek hajtására, fehervontásra és utánuk akasztott ekével való szántásra alkalmasak.

A.G.V.

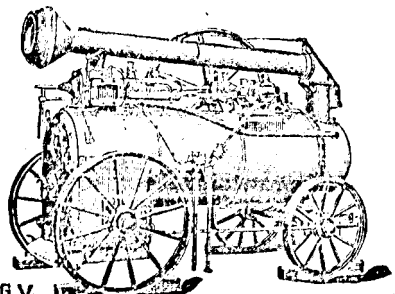
Acélkeretű golyós csapágyas cséplőgépek.

Csekély hajtóerősükséglet! Csekély kenőanyag-fogyasztás! Tengelykopás kizárva! Nagy teljesítő képesség!

Szivógázlokomobilok

Ujdonság! Szabadalom!
Rendkívül olcsó üzem! Zajtalan működés!
Könnyű kezelés!
Üzemköltség naponként kb. 5 korona.
Földgázüzemre is alkalmasak!

A.G.V.

GOZLOKOMOBILOK

10 légkörnyomásra szorkosztva.

Fa-, szén- és szalmatüzelésre egyaránt alkalmasak. Nagy munkaképesség. Csekély vonóerősükséglet. Nagy tüzelőanyag- és vízmegtakarítás.

„Losonci“ tolóhengeres,
„Rekord“ meritőkanalas

és

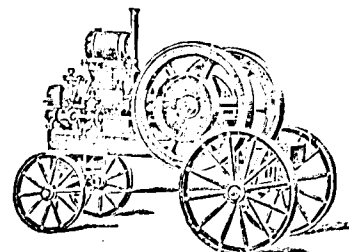
Szabad. „Rekord II.“

műtrágyavetőszerkezettel kombinált

sorvetőgépek.

Eredeti Kalmár-féle gabonatisztító rosták.

Resicai acélekék.

Benzinlokomobilok

porlasztóval (karburátor) és szabadalmazott szelophűtéssel ellátva.

Megbízható üzem! Egyenletes járást!
Egyszerű kezelés! Kevés benzin fogyasztás!

Uj árjegyzékünk megjelent!

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége

Kivánatra szívesen megküldjük!
Budapest, Váci-körut 32. sz.

ERDÉLYI GAZDA

AZ E. G. E. TAGJAI INGYIN KAPJÁK
ELŐFIZETÉSI ÁR: 1 ÉVRE 12 KORONA,
11) 6 KOR., EGY SZÁM 24 FILLER.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET- ERDÉLYRÉSZI GAZDASÁGI EGYESÜLET
ÉS AZ ERDÉLYRÉSZI KERESZETI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSEG ES KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCA 10. SZÁM.
:: A LAP TELEFON SZÁMA: 159.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Szemle	539
Az erdészeti kísérleti állomások 1911. évi tevékenysége és 1912. évi munkaterve	540
A rétek felújítása. <i>Gaspár József</i>	541
Irodalmi szemle:	
«Mezőgazdasági kalauz». — Adó- és illetékügyi szemle. — A Hangya évkönyve	542
Kisebb szakközlemények:	
A gyümölcshűtés alkalmazása és előnye. — Akácérdő alapításánál. — Száritott tej.	542
Egyleti élet:	
Jegyzőkönyvek. — A kolozsvári tejtisztasági verseny.	542
Kormányintézkedések:	
A közlegelők trágyázása. — Veszett állatok által megmárt marhák megfigyelési ideje.	545
Vegyes közlemények.	545
Hirdetések.	

Szemle.

A mezőgazdaság állapota és a tőzsde. — Erdély állategészségügye. — A szerb szerződés revíziójának terve.

A mezőgazdaság állapotáról szombaton kiadott rövid miniszteri jelentés, ép úgy mint a szaklapokhoz beérkezett jelentések, szomorú képet tárnak fel a helyzetről. A hivatalos jelentés szerint Erdély van legjobban elmaradva a betakarítás és szántóvető munkálatokkal. Az erdélyi vármegyékben az őszi buza alá szánt területnek még mintegy 60—70%-a *nincs bevetve!* De el van maradva az előző évekhez viszonyítva egész Magyarország az őszi vetésekkel, mert ahol legjobban vannak előre haladva a munkálatokkal, a Duna—Tisza közén és a Duna jobb- és balpartján, ott is még 20—30%-a *nincs bevetve* az őszi alá szánt területnek. Az őszi kalászosok közül legtöbb rozs került idejében a földre. Minthogy közelebb állunk már decemberhez, mint októberhez, nem is remélhetjük, hogy ez az óriási terület vetés alá kerülhessen az idén, mert még sok felé a vetés alá való szántás sincsen elvégzve.

A jelentés bár nagyon valószínűnek jelzi, hogy az őszi vetések *jelentékeny részét nem lehet elvégezni*, mégis az idő jórafordulta esetén reményének ad kifejezést, hogy ha nem is valamennyit, de *nagyobb részét elvégezhetik* az őszi vetéseknek.

Akárhogy is szabadkozik a gabona-tőzsdén a spekulánsok serege, hogy őket a miniszteri termés jelentés nem érdekli, mert magán uton mindég tájékozva vannak az ország mezőgazdaságának állapotáról, mégis úgy van, hogy igenis érdekli őket, még pedig nagyon, csak hogy a jelentésnek csak az a része, amely nekik hasznukra van. Így a legutóbbi jelentésből is csak azt olvasták ki, hogy «az enyhébb és szárazabb idő állandosulásában bizakodva, a gazdáknak még mindig meg van a reményük, hogy ha nem is valamennyit, de nagyobb részét elvégezhetik a megkéselt őszi vetéseknek». Ők is akarják ezt remélni és ennek lehe-

tőségét rá akarják szuggérálni az előző gazdaközönségre is, hogy az idej kis termést minél olcsóbban vehessék, még hosszabb ideig. Ezen reményüknek egyedüli alapja, hogy az izraeliták naptára szerint való szökőévek (az überjahrok) igen szelid telet hoznak, no meg azt is hozzá teszik, hogy «derüre bor» s viszont megfordítva, a hosszas borura most már derü következik. De úgy nekik, mint a gazdáknak e hét elején egyaránt beborult, mert a gazdák a borongós esős idő miatt a munkálatokat folytatni nem tudták, a tőzsdén pedig az ismételt rosszra fordult idő és újabb háborus hírek nyomán a gabonaneműek árai emelkedő irányzatot mutattak.

A mezőgazdaság jelen állapota komoly aggodalmakra ad okot, mert most nem arról van szó, hogy a tőzsdén egy koronával feljebb vagy lejjebb taksálják a búzát, hanem Magyarország 1913. évi terméséről és gazdasági jövőjéről, mert Magyarországon ugyszólván minden a gabona hozamától függ. Országos átlagban 38.7%-a az őszi buza területnek még vetetlen, ami 2.3 millió kat. holdat tesz ki, amelynek még ha a felét elvégzik is, még mindig 1.15 millió kat. hold marad vetetlen, aminek pedig végzetes következményei lehetnek, mert hiszen az emlékezetes 1907. évben csak 600 ezer kat. hold buza föld hagyatott föl.

Erdély állategészségügye jelenleg elég kielégítőnek mondható, mivel a ragályos betegségek a tavalyi évhez viszonyítva, szűkebb körzetben és jóval gyérebben vannak elterjedve. A sok kárt okozó *száj- és körömfájás* mindössze Szászvároson van még (Hunyad m.). *Takonykór* és *bőr-féreg* egész Erdélynek csak egy községében van, Szecselen (Szeben m.). Legnagyobb mértékben vannak elterjedve: a lépfene, sertésorbánc, sertésvész és veszettség.

Ezen állati ragályok jelenleg Erdély következő vármegyéiben állanak fenn:

Lépfene: Alsófehér, Beszterce-Naszód, Háromszék, Hunyad, Kolozs, Maros-Torda, Kis- és Nagyiküllő, Szeben, Szol-

A szabadalmazott

'JURENÁK' EKE

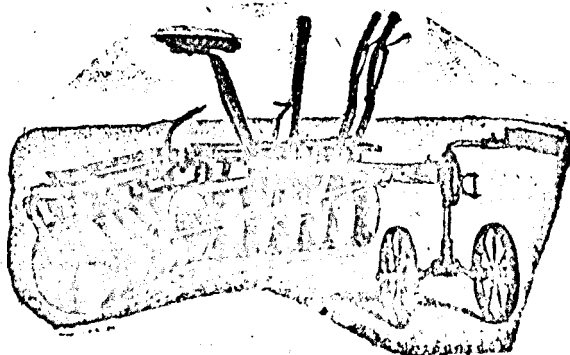
- : Szerkezete egyszerű :
- : kezelése könnyű :
- : szabályozása gyors :
- : cca 50%-kal többet szánt :
- : cca 30%-kal kevesebb :
- : vonóerőt igényel. :

A jövő ekéje!

Részletes árjegyzéket szívesen küld:
a „Jurenák“ szab. Ekegyár R. T.
Marosvásárhely.

A DEERE-féle tárcsásborona

valamennyi tárcsásborona között a legmodernebb és legerősebb szerkezetű.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete
BUDAPEST,
V., Alkotmány-utca 31. sz.

nok-Doboka és Torda-Aranyos vármegyékben.

A sertésvész Brassó vármegye kivételével még minden vármegyében fenn áll, de már visszafejlődőben van.

A sertésorbánc Erdély 12 vármegyében pusztít még, de inkább csak egy-két járásban vármegyénként. Sertésorbáncból mentések: Beszterce-Naszód, Maros-Torda és Torda-Aranyos vármegyék.

A veszettség 11 erdélyi vármegyében áll fenn, névszerint: Beszterce-Naszód, Brassó, Csik, Háromszék, Hunyad, Kolozs, Kis- és Nagyiküküllő, Szeben, Szolnok-Doboka és Torda-Aranyos vármegyékben.

A többi hivatalból jelentendő állati ragályos betegségek közül mindössze a rühkór, bivalyvész és juhhimlő állanak fenn. A rühkór 9, a bivalyvész 5 és a juhhimlő szintén 5 vármegyében elszórtan.

A G. E. O. Sz. e héten tartott végrehajtó-bizottsági ülésének napirendje előtt *Darányi Ignác* szavá tette a *vámpolitikai központnak* a szerb szerződés megváltoztatására és revidálására irányuló törekvését. Felszólalásában elsősorban is tiltakozott ezen testület vámpolitikai központnak való elnevezése ellen, mert lehetetlennek tartja, hogy egy par excellence mezőgazdasági országban, amilyen Magyarország is, egy oly testület, amelyben a magyar gazdák képviselve nincsenek, magát vámpolitikai központnak nevezze el. Beszéde végén határozati javaslatot terjesztett elő, mely javaslatában szívesen veszi a Balkán-államok gazdasági fejlődését, sulyt helyez arra, hogy a velük való kereskedelmi összeköttetésünk zavartalan legyen. Szükségesnek tart azonban bizonyos kijelentéseket tenni, illetőleg már elfoglalt álláspontokat megisméltetni.

Azon irányzatot, hogy a gazdasági, különösen vámpolitikai kérdések a külpolitika céljainak szolgálatába állíttassanak ma még inkább aggályosnak és veszélyesnek tartja mint azelőtt.

A külügyi politikának azon jogát, hogy külkereskedelmi kérdésekben irányt szabjon, el nem ismeri és 1867-iki kiegyezéssel világos ellentétben levőnek tartja.

Az új vámpolitikai központ címe és elnevezése ellen tiltakozik, mert ebben a mezőgazdasági hivatott testületek nem vesznek részt. Az 1917-ig terjedő időre megkötött Balkán-szerződések revízióját megengedhetetlennek tartja s az ugy-

nevezett vámpolitikai központnak erre vonatkozólag hozott határozatát a magyar mezőgazdaság nyílt megtámadásának tartja, mert azon körülmény, hogy a Balkán államok területileg esetleg nagyobbodnak, nem változtat a joghelyezten.

A mezőgazdaság részére szerződésileg biztosított vám- és állategészségügyi védelmet, a túlnyomóan osztrák érdeket képviselő ipar érdekében megbontani, a mezőgazdaság és ipar részére kiegyezésképpen kikötött egyenlő védelem kijátszása volna.

Az állategészségügy, a fennálló szerződési megállapodások értelmében az új helyzet kialakulása folytán kétszeres éberséggel kezelendő, mert *Törökországban a keleti marhavész állandóan uralkodik*, már pedig most arról van szó, hogy törökországi területek csatoltassanak a Balkán-államokhoz. Ezen körülmény által az élőállatbehozatal elleni tilalom újabb fényes igazolást nyer. Az u. n. vámpolitikai központban ezen tilalom megszüntetésére vonatkozó kérdést a legnagyobb megütközéssel visszautasítja.

A magyar mezőgazdaság a magas árak dacára jelenleg igen sulyos viszonyok között van. Nemcsak elemi csapások, de a munkabérvizonyok rosszabbodása és a termelési költségek emelése oly sulylyal nehezdednek rá, hogy az eddigi vámvédelem csorbitása a mezőgazdaságot következményeiben előre nem látható megpróbáltatásoknak tenné ki.

Ezeknek előrebocsátása után reméli, hogy a kormány azon irányzattal szemben, mely külpolitikai nehézségeink számát a mezőgazdasággal kívánja megfizettetni s mely egyoldalú céljait a fait accompli erejével meg nem engedett módon kerülő uton akarja megvalósítani, határozott állást foglal.

A választmány a javaslatot egyhangulag elfogadta és a kérdést a szövetségi nagygyűlés elé terjeszteni határozta. Kimondta továbbá, hogy a mezőgazdasági érdekek megvédése céljából ez ügyben a gazdaszövetséggel egyetértőleg országos akciót indít.

*Darányi Ignác*ot a szerb szerződés revíziója ellen való erélyes fellépéséért *Hohenblum* lovag, az osztrák agrárius központ főelőadója sürgönyileg üdvözölte a központ nevében is és jelezte, hogy az osztrák agráriusok ebben a küzdelemben vállalva fognak harcolni a magyar gazdákkal.

Az erdészeti kísérleti állomások 1911-évi tevékenysége és 1912. évi munkaterve.

A m. kir. erdészeti kísérleti állomások folyóirata az «Erdészeti kísérletek» ez évi 1. és 2. száma most jelent meg, *Vadás Jenő* szerkesztésében. A folyóirat a szakközleményeken kívül, magában foglalja az erdészeti kísérleti állomások múlt évi tevékenységéről szóló jelentést és a folyó évi munkaprogrammot is. A jelentés szerint a kísérleti állomásoknak évek óta előkészített újjászervezése és a létszám szaporítása az 1911-ik évben sem volt még keresztülvihető, ami ismét azt eredményezte, hogy úgy a külső, mint a központi állomásnál nagyon fennakadtak a munkák; nem birunk lépést tartani emiatt a külföld haladásával és az 1914-ik évi kongresszus előkészítő munkálatai is annyira hátra maradtak, hogy a kongresszus sikerét — feltételezve azt, hogy a legnélkülözhetetlenebb munkaerővel rendelkezni fog az intézet — csak megfeszített munkássággal lehet biztosítani.

A külső állomások közül, a görgényszentimre in az erdélyi «Mezőségnek» florisztikai tanulmányozása erdőművelési, speciálisan a kopárok beerdősítése szempontjából, amely már évekkal ezelőtt meg volt indítva, de az ezzel megbízott *Lopusny Kornél* m. kir. főerdőmérnök betegsége és az amiatt bekövetkezett nyugdíjaztatása következtében fennakadt, sajnos, nem volt azóta sem előbbre vihető, mivel mindeddig sikertelen maradt a megüresedett helynek betöltésére vonatkozó törekvés.

A szabédi telep átment véglegesen a kincstár tulajdonába, amivel ennek a nagyon értékes és érdekes telepnek sorsa biztosítva van.

A görgényszentimrei állomás munkája a szokott mederben halad tovább, munkaerő híján csakis a legszükségesebb megfigyelésekre és feljegyzésekre szorítkozva.

A királyhalmi, lipótujuvári és vadászerdei külső állomások is csak a legszükségesebb munkák elvégzésére voltak kénytelenek szorítkozni.

A központi állomás is nagyon érzi a személyzeti létszám elégtelenségéből származó hátrányokat, annál is inkább, mert a szakközönség részéről jelenleg már igen nagy mértékben lesz igénybe véve az állomás az erdőgazdaság mindenféle ágának körébe vágó kérdésekkel. Ez magában véve nagyon örvendékes tény, és mutatja azt, hogy a szakközönségnek tényleg szüksége van erre az állomásra

Minden gazdaságban nélkülözhetetlenek !!

Európaszerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb, a gazda minden következményeinek legjobban megfelelő

„Eredeti Kalmár-rosták“

Ez évi ajándékainkról szíveskedjék ingyen árjegyzőket kérni.

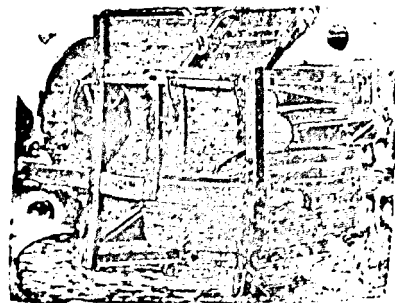
KALMÁR ZS. és TÁRSA Hódmezővásárhely

Különleges termény tisztító gépgyár és vasöntöde.

Vezérképviselő

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége

BUDAPEST, V., Váci-körút 32.

és megbecsüli azt. De talán felesleges is mondanunk, hogy ez a nagy igénybevétel speciálisan képzett tisztviselőket követel és lehetetlenség két embertől azt követelni, hogy a szaktudomány minden egyes ágában oly ismeretekkel és jártassággal birjanak, hogy a legbonyolultabb kérdéseket is mindenkor sikerrel oldhassák meg. Megállapítható az, hogy kísérleti állomásunk csak akkor lesz képes eleget tenni a kívánalmaknak, ha önmagában a kik mindegyike bizonyos körrel speciálisan foglalkozik, erre pedig csakis állandóan foglalkoztatott munkaerő képes és ideiglenes beosztásokkal a helyzet nehézségein csak nagyon kevés segíteni.

A folyamatban levő fontosabb munkák a következők: Az ákácfa tüzetes ismertetése és gazdasági szerepe hazánkban; a hazai főbb fafajok földrajzi elterjedésének megállapítása; az ákácmag forrásának kérdése; külföldi fajoknak élő példányokban való gyűjtése; A fűmagvak származásának kérdése.

Továbbá műtrágyázási kísérleteket folytat az intézet és az erdőgazdaság gyakorlati kérdéseire kiterjedő tudományos kísérleteit is tovább folytatja.

Az 1914-ik évi nemzetközi kongresszus előkészítése valamint az állomás új helyiségeinek felépítése és az épület és telek berendezése szintén programmba van véve.

Fentieken kívül tovább folynak az összes állomásokon a növénytenyésztési megfigyelések, nemesfűz tenyésztés, védelmi intézkedések kipróbálása, adatgyűjtés az erdei munkák körül, csemeterteri és egyéb kísérletek.

Az 1912-ik évre tervbe vett munkák egyelőre a régi keretben kénytelenek mozogni.

Görgényszentimre részére a szabédi teleppel kapcsolatosan a Mezőség florisztikai kutatása van kijelölve összefüggésben a talaj minőségével, a beerdősítés szempontjából megítélve.

A központi állomás részéről tervbe vették egyrészt a laboratóriumi kutatások bővítését és speciális munkaerők kiképzését, másrészt pedig a gyakorlati erdőgazdasággal való kapcsolatnak szorosabbá tételét, amit első sorban a gyakorlati gazdasággal karöltve létesített nagyszabású kísérleti területek útján vélnék elérni.

Megteszik továbbá a szükséges előkészületeket arra nézve, hogy az 1914-ik évi kongresszus mindazokat a helyeket, amelyeket érint, ne csak a szorosán vett kísérletügy terén, hanem az általános erdőgazdaság terén is kifogástalannak láthassa.

A rétek felujtása.

Irta: Gáspár József.

VII.

A keveréket alkotó magvak arányának megállapítása után következik a kat. holdankénti vetőmagszükséglet kiszámítása, melyre alapot — szorzó tényezőzt ad az egyes növények leírásánál, feltüntetett kat. holdankénti vetőmagmennyiség: pl. ha a fűmag keverékben a lóhere aránya 10%-ban van megállapítva, akkor egy kat. holdra a keverékbe, a mennyiben a teljes vetéshez a lóheréből egy kat. holdra 12 kg. szükséges — 1:2 kg. lóherét veszünk, azaz a 12 kg. teljes vetéshez szükséges magnak 10%-t. Megvilágításul a keverék arányának megállapítása és az ennek alapján kiszámítandó kat. holdankénti magszükségletre nézve közlök az alábbiakban két fűmagkeverék tervezetét, melyek egyike a nedves, a másik pedig a száraz természetű rétek felujtására, az erdélyi részek éghajlat és talaj viszonyaira való tekintettel állítottak össze:

Fűmagkeverék tervezet

nedves

fekvésű rétek felujtására.

Mag	A keverék aránya %-ban	A %-os arány szerinti vetőmagszükséglet egy k. holdra kg.-ban.
Lóhere. Trifolium pratense	10	1.5
Fehér here. Trifolium epens	10	1.2
Szarvas kerep. Lotus corniculatus	15	3.0
Ecses pázsit. Alopecurus pratensis	10	1.6
Francia perje. Avena elatior	25	12.5
Réti perje. Poa pratensis	10	1.5
Réti komocsin. Phleum pratense	20	4.0
Összesen:	100	25.3

Fűmagkeverék tervezet

sszáraz

fekvésű rétek felujtására

Mag	A keverék aránya %-ban	A %-os arány szerinti vetőmagszükséglet egy k. holdra kg.-ban.
Homoki lucerna. Medicago media	10	1.20
Komló lucerna. Medicago lupulina	10	1.20
Baltacin hámozott. Onobritis sativa	15	7.50
Angol perje. Lolium perenne	15	8.10
Csomos ebir. Dactylis glomerata	20	6.00
Tarajas cincor. Cynosurus cristatus	10	2.00
Réti komocsin. Phleum pratense	20	4.00
Összesen:	100	30.00

Mind a két tervezetben a pázsitfélék 65%-t, a herefélék pedig 35%-t foglalnak. Amint a herefélék ritkulni kezdenek, azok helyét azonnal a pázsitfélék foglalják el és pedig részben a bokrosodás révén, részben pedig az által, hogy a kaszálás idejére érett magot hoznak, az a

kipusztult üres foltokra elhullatják. Teljesen a herefélék sem pusztulnak ki, mivel ezek között is vannak évelők, a két éviek pedig a pázsitfélékkel csinos módon maghullatás után ujulnak fel — az egyes növények tehát fennmaradnak, csak az arányuk szenved változást.

Ha a vetéshez kiválasztottuk a fűmagvakat, megállapítottuk azok arányát is és kiszámítottuk a kat. holdankénti vetőmagszükségletet, sorra kerülő munka — a magvak összekeverésére. A fűmagvak összekeverése a vetéssel kapcsolatos igen fontos munkát, melyet helyesen akkor oldottunk meg, ha a keverékből bár honnan vett, minden egyes marék magban, a keverék alkotórészeinek arányos elosztását állapíthatjuk meg. Hogy ezt elérhessük a következőleg járunk el: leöntjük az összekeverésre szánt magvakat külön-külön csomóba, egy ponyvára vagy a magtár padlójára, olyan nagy körben egymás mellé, hogy annak középpontjában, az egyes csomókból alkotott egész keverék is elég helyet találjon. A külön csomókba letöltött magvakból ezután, sorra véve azokat, dobunk egy, vagy két lapáttal, vagy más eszközzel a csomókkal alkotott kör középpontjába és pedig olyan arányban véve az egyes csomókból, amint azok ür-, vagy súlymérték szerint egymással szemben helyet foglalnak; pl., ha a legkisebb csomó — mondjuk — 1 kg., abból veszünk egy kis lapáttal; a másik csomóból, ha az — tegyük fel — 5 kg., veszünk öt kis lapáttal; a harmadik csomóból, ha az — legyen — 4 kg., veszünk négy kis lapáttal és így tovább, többször körbejárva, míg az egyes csomók mind a középpontba kerültek: a sok kis csomóból egy nagy garmada lett. Az ilyen formán egy garmadába került fűmagkeveréket azután még kétszer-háromszor átlapátoljuk, hogy ezáltal is a magvak még jobban elkeveredjenek. Ha a védnövényt is bevezetjük a keverékbe az is, mint egyik csomó foglal helyet a kör kerületén s azzal is, mint a többivel hasonló módon járunk el.

A szorosán vett vetésnek — a mag elszorításának — keresztül vitelére a gyakorlatban az a szokás erősödött meg, hogy előbb elvetik a védnövényt s azután a fűmagkeveréket. Olvasunk ugyan a rét és a legelő felujtásának legutóbbi színre kerülése alkalmából olyan tanácsolást is, hogy a fűmagvak két csoportra osztásának s előbb a nagyobb, azután a kisebb magvak, külön-külön vettessenek el, a mely esetben tehát háromszori vetést és alátakarást kellene végeznünk. Ezt az eljárást többszöri lapasztalatokra támaszkodva nem tudom ajánlani, mivel igen sok munkával jár s ezen munkálatok

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható: Divatos férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kényes és finom angol és francia zsebkendők. Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok. Fiu és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf

utócai

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagyraktára
KOLOZSVÁRTT, Deák Ferenc-utca 3. sz.

Telefonszám 567.

Mátrac, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyhuzat szakszerűen készítve, olesó árban található. — Minden fajtájú és nagyságú szalon, ebédli és futószőnyeg, gyapju és csipkefüggönyök.

Amerikai önműködő ablak-rolletták egyedüli főraktára 1005

közben a talaj ugy összetömődik, hogy e miatt lesz a vetés sikere kockára téve. Különben pedig a *heré-* és *pázsifélék* magvainak nagysága között olyan kevés különbség van, hogy azoknak minden kockázat nélkül adhatjuk meg az egyenlő mélységű aláta karást. De sőt, ha a *kölest* vagy *mohart* válaszuk védnövénynek — a fűmagvakkal ezeket is összelehet keverni s így a fűmagvat és védnövényt egyszerre vetjük és takarjuk alá.

Ha külön vetjük a védnövényt s külön utána a fűmag keveréket, kétféle eljárást követhetünk: vagy elvetjük a védnövényt és aláta karjuk, melyre a fogas lesz a legalkalmasabb eszköz, s utána nyomban elszorjuk a fűmagkeveréket, melyet szintén külön aláta karjuk; vagy pedig: elvetjük a védnövényt s aláta karjuk, de utána nyomban nem vetjük a fűmagot, hanem megvárjuk, míg az elvetett védnövény jól kikelt s annyira megerősödött, hogy rajta sem a fogas, sem esetleg a vetőgép csoroszlyái kárt nem tesznek.

(Folyt. köv.)

IRODALMI SZEMLE.

„Mezőgazdasági kalauz“. E cím alatt Buday Barna és Konkoly-Thege Sándor dr. szerkesztésében vaskos kötet jelent meg, mely hazai nagyobb gazdaságainkat, mint beszerzési forrásokat ismerteti. A könyv tehát arról tájékoztatja az érdeklődőt, hogy mindazt a szükségesi cikket, amit a mezőgazda termel, hol, mely gazdaságban, milyen mennyiségben és milyen feltételek mellett szerezheti be. Beszerzési forrásokat sorol fel tenyész- és haszonállatokra nézve (ló, szarvasmarha, sertés, juh, baromfi, eb, házinyul, kecske, szamár, öszvér, hal) állati termékekről, vetőmagvokról, szőlővesszőkről, facsemeteről, oltványokról, gyümölcsökről, konyhakerti terményekről és borokról: ezeknek minden nevezetesebb fajtáját és féleségét felkarolja. Nem csupán címét adja a gazdaságoknak, de megjelöli a teynésztés, illetve termelés mértékét, irányát, haszoncélját, az eladó fajtákat, illetve féleségeket, azok mennyiségét, árát, szóval lehetőleg mindazt, ami a vásárlót érdekelheti. A könyv 4000 gazdaságról emlékezik meg és több mint 10000 beszerzési alkalmat ismertet. A szerzők előtt, kik egyuttal a «Köztelek» szerkesztői, az a közérdekű cél lebegett a könyv kiadásával, hogy a fogyasztó-közönséget megismertessék a mezőgazdasági termelő forrásokkal és közzéjük közvetlen összeköttetést hozzanak létre. Vállalkozásuk e tekintetben uttoró, mert hasonló munka még sehol sem jelent meg. A «Mezőgazdasági Kalauz» mintegy 30 nyomtatott ivre terjed ki: ára kemény vászonkötésben 16 korona, megrendelhető a «Patria»-nál (IX. Üllői-ut 25.). A könyv egyaránt ér-

deklí a gazdákat és azokat az iparosokat és kereskedőket, akik nyers anyag szükségletüket a gazdaságoktól szerzik be.

Adó- és illetékügyi szemle. E címen jelent meg egy új, magas színvonalú havi folyóirat rendkívül gazdag tartalmu első száma. A folyóirat tudományos rendszerességgel, de a gyakorlati követelményeknek mindenkor méltányolásával mindazon kérdéseket öleli fel, amelyek az egyenes, a fogyasztási adók, az illetékek, a jövedéki büntetőjog és a budgetjog keretébe tartoznak. A szemlét Benedek Sándor közigazgatási ítélobíró; dr. Fellner Frigyes egyetemi m. tanár és dr. Hegedűs Lóránt orsz. képviselő közreműködésével dr. Klug Emil bpesti ügyvéd szerkeszti. A szám első tanulmányát dr. Wlasics Gyula a m. kir. közigazgatási bíróság elnöke írta. A rovatok mindegyikében igen érdekes és nagyszámu gyakorlati közlemények és hasznos utbaigazítások foglaltatnak, az irodalom rovat pedig a vonatkozó elméleti és gyakorlati szaklitteraturáról igen kimerítően emlékezik meg. A 96. oldalas füzet végén a pénzügyminiszteriumnak legújabb személyi és ügybeosztása található. A szemle megrendelhető Budapest, V. Alkotmány-u. 19 sz. alatti kiadóhivatalában évi 24 K-ért.

A Hangya évkönyve. Csernay Ödön szerkesztésében most jelent meg a Hangya évkönyve, mely ismerteti a Hangya mult évi üzleti eredményét, a fogyasztási szövetkezetekre vonatkozó különböző statisztikai adatokat, ezenkívül a Hangya egyes osztályainak munkakörét. Majd beszámol a már mind sürrüben ismétlődő szövetkezeti ünnepekről, jubileumokról s arról a tevékenységről, amelyet a fogyasztási szövetkezetek a gazdatársadalmi munka mezejéu végeznek. Külön fejezetben szól az évkönyv az értékesítés ügyéről, hol teljes részletességgel ismerteti azokat a tudnivalókat, amelyek a kisgazdáknak a termelés és értékesítés szervezése körül szem előtt kell tartaniok. Az évkönyvet igen sok alkalmi fényképfelvétel díszíti és teszi érdekessé.

KISEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

+ **A gyümölcsűtés alkalmazása és előnyel.** A gyümölcsűtés külföldön mind nagyobb tért hódít. A hideg hatása tudvalevőleg abban nyilvánul, hogy a gyümölcs megérését késlelteti. Bár ezen tényt már régóta ismerték, a gyümölcsűtésével mégis csak az utolsó években foglalkoznak és így nem lesz érdektelen, ha erre nézve néhány adatot felemlítünk. A legelső hűtött gyümölcsűszállítmányokat Kapföldről Londonba küldték 1892-ben, rá néhány évre, 1896-ban Páris piacán jelent meg az első hűtött gyümölcsűszállítmány, ez is Kapföldről jött Londonon keresztül. A szállítás ideje 17 nap volt. Először válogatott őszibarackot és szilvát szállítottak, később kajszinbarackot, ringlót és körtét. 1909-ban a kiállítás idejében Párisban amerikai almát is árusítottak. A következő esztendőben Franciaországban is megkísérelték a gyümölcsűtésűt. Itt nem az volt a cél, hogy a gyümölcsűt hosszabb szállításokra tegyék alkal-

masokká, hanem az, hogy hosszabb ideig elraktározhatók legyenek és így hosszabb ideig árusíthassák. Csakis ily módon lehetséges ugyanis, hogy a gyümölcsűt sze-
dése után néhány héttel olcsón ne pocsékolják el, nehogy megromolják. A gyümölcsűkereskedők maguk állítottak fel hűtőkamrákat és a kísérletek oly fényes eredménnyel jártak, hogy különböző vidékeken nagyban vezették be a gyümölcsűtűtésűt. Természetesen a Franciaországban ilykép kifejlődött gyümölcsűhűtésű még meg sem közelíti az amerikaiaknak e téren való eredményét, akiket viszo-
nyaik ezen eljárásra rákényszerítettek. Franciaországban a jó minőségű gyümölcsűtű, főleg a válogatott őszű barackot hűtik. Kezelése nagy gondal törtűnik és főképen arra kell ügyelni, hogy a hőmérséklet ne szálljon zérus fok alá, nehogy a gyümölcsű megfagyjon. A gyümölcsűnek természetesen sértetlennek kell lennie, mielőtt a hűtűbe kerül, ha azt akarjuk, hogy sokáig megőriztessék.

+ **Akacordó alapításánál.** A csemeterkűben tekintettel a már ott nyerendű terjedelmes gyökérzetre, 50 cm. sőt 1 méter sortávokra ültessűk a magot. Mielőtt magot vetűnk el, azt forrázzuk le és tekintve a kései fagyokra, csak április végén helyezzűk a földbe. Per hektár 36 kg. mag kell 1 m. és 60 kg. 50 cm. sortávornál. Csemeteűtűtésűnél hogy az gyorsan fejlődűk és elég levegűt s napfényt kapjon minden irányban 1.5 esetleg 2 m. távolság legyen betartva. A csemetekű megnyesedűk ültetésű előtt. Nagyobb erdű telepítésűnél előzőleg használjuk a talajt kapásnűvényeknek 1—2 évig s ezzel megkapja a kellű előmunkálatot.

+ **Szárított tej.** A mezűgazdaság tudvalevőleg a legkülönfélébb módon igyekszik a tejet értékesíteni, tehát szárított alakban is. A tej szárításának módja má már nagyon tökéletesűtve van s ez okozza, hogy a szárított tejnűk forgalombahozatala egyre nagyobb terjedelmet ölt. Ennek azonban, mint a «Molkerei-Zeitung» írja, Németországban az lett a következménye, hogy a termelés messze felűlmulja a keresletűt s ennek folytán a szárított tej ára egyre csökken. Nyilvánvaló tehát, hogy ezen cikkben tultermelés állott be, amely körűlményre a tejszűvetkezetek figyelműt felhívni a lap szükségesnek tartja.

EGYLETI ÉLET.

Jegyzűkönyv,

az, Erdélyi Gazdasági Egylet igazgatóválasztmányának 1912. évi november hó 16-i üléserűl.

Elnűkűlt: Br. Bánffy Ernű e. elnűk.
Elűadott: Tokaji Lászlű e. titkár.
Jegyzűt: Tűrűk Bálint e. gyak.

Jelen voltak: Br. Jűsika Gábor és Lésza Ferenc e. alelnűkűk, grűf Lázár István, Sperker Ferenc, br. P. Horváth Kálmán, Jakab Lászlű, Szász István, dr. Bálnner Ferenc, br. Mannsberg Sándor, dr. Szentkirályi Ákos, gy. Rosenberger.

Fűldbirtokosok, bérlűk és a gazdakűzűnség szállodája.

HOTEL EXCELSIOR SZÁLLODA

BUDAPEST, VIII. KER., RÁKÚCZI-UT 72. SZÁM (grűf Károlyi-palota.)

A fűváros legűjabb és legmodernebb szállodája. 135 fényesen berendezett szobával. Lakosztályok és szobák fűrdűkkel. Gyűnyűrtű elűcsarnok, reggelizű-szalón, iroszoba, társalgűterem. Minden szobában meleg és hideg viz, minden emeleten városi és interurban telefon. Kűzponti fűtés, lift. Elsűrangű étterem a földszinten, polgári étkezde a souterrainben. Színházi jegyiroda, urí és nűi fodrászterem a fűlemeleten. Szobák naponta 2795

4 koronától kaphatűk. — Társház: Rűma Hotel Imperial, Via-Veneto.

Ignác, gy. Rosenberger Sándor, Benkő Mihály, Wolszky Gyozó, Gál Lajos igazgató-választmányi tagok és dr. Papp József e. jogtanácsos.

Elnök üdvözölve a megjelent tagokat, a jegyzőkönyv hitelesítésére felkeri Szász István és gy. Rosenberger Ignác tagokat.

Titkár, a miniszteriumokhoz intézett felterjesztések során bejelenti, hogy Elnökség a kereskedelemügyi miniszteriumhoz reiterjesztést intézett, melyben kerte a minisztert, hogy az ideiglenes időfolytán, az elemi csapásoktól többszörösen sújtott, inség elé néző földmivelő néposztály részére, a gazdasági érdekképviseleti szervek által szállítandó inséges gabona- és takarmányneműek szállítását teljesen ingyen engedélyezni kegyeskedjék. — Helyesítő tudomásul szolgál.

Ugyanő bejelenti, hogy a legutóbbi ig.-vál. ülés határozata értelmében, Elnökség felterjesztést intézett a földművelésügyi miniszter urhoz, melyben papok, tanítók és jegyzők részére az ideiglenes időfolytán egy szociális kurzus engedélyezését, illetve a tanfolyam költségeinek a földművelésügyi tárca terhére való elvállalását kerte. — Helyesítő tudomásul szolgál.

Ugyanő bejelenti, hogy a földművelésügyi miniszter az állami szőlőtelepeken termet szőlővesszők és szőlő olívánok tárgyában kibocsájtott hirdetés 25 példányát a tagok között való ismertetés és kiosztás céljából az egyletnek megküldte. Hiv. lapban közölte. — Tudomásul szolgál.

Ugyanő bejelenti, hogy a földművelésügyi miniszter 85535. VIII. sz. a. a must cukrozása tárgyában rendeletet bocsájtott ki, mely rendelet az egyletnek megküldött. A lapban közölte. — Tudomásul szolgál.

Ugyanő bejelenti, hogy a földművelésügyi miniszter a zabnak termelői bérleti szállítás útján való biztosítása céljából 93,666. II. 1—1912. sz. a. megküldte a ménteleposztályoknál a zabra megállapított alapárakról és az évi szükségletekről szóló «Értesítés». Lapban közölte. — Tudomásul szolgál.

Ugyanő ismerteti a földművelésügyi miniszterium által a legutóbbi ig.-vál. ülés óta megküldött Állategészségügyi Értesítőt, melyeknek Erdélyre vonatkozó részei a lapban ismertette. — Tudomásul szolgál.

Ugyanő előadja, a társ és rokon egyesületek átiratai kapcsán az O. M. G. E.-nek 4682—1912. sz. átiratát, mely szerint az egylet azon kérése, hogy az E. G. E. hozza javaslatba a marosvásárhelyi dohánybeváltó hivatalhoz kinevezendő szakértőt és helyettesét, nem telyesíthető, mivel a pénzügyminiszternek e tárgyban kiadott rendelete előírja, hogy a szakértőket azon illetékes vármegye gazdasági egyesülete jelölje ki, amelyben az illető dohánybeváltó hivatal működik. — Tudomásul szolgál.

Ugyanő előadja az O. M. G. E. 4935—1912. sz. átiratát, melyben tudatja, hogy f. hó 18-ára, a takarmányneműek és műtrágyafélék vasúti tarifájának megállapításánál életbeléptetendő újabb eljárás megvitatása céljából az O. M. G. E. értekezletet hívott egybe Budapestre, melyre az E. G. E.-t is meghívta. — Választmány a képvisellettől való gondoskodással Elnökséget megbizta.

Ugyanő előadja ugyanannak 5181—1912. sz., az Osztrák-Magyar Bank váltóbirálójának kinevezése tárgyában intézett átiratát. — Választmánynak az O. M. G. E. által javaslatba hozott váltóbiráló ellen kifogása nem lévén, az O. M. G. E.-

nek ily értelemben való értesítését határozza.

Ugyanő előadja az Erdélyi Méhész Egyesületnek 1346—1912. sz. köszönőiratát, melyben az egylet az általa rendezett országos méhészeti kiállítás erkölcsi és anyagi támogatásáért köszönetet mond. — Tudomásul szolgál.

Ugyanő előadja az Udvarhely vármegyei Gazdasági Egyesületnek, az inség által súlytott földmivelő népnek a mentése érdekében, a gazdasági érdekképviseleti szervek által szállítandó inséges gabonának díjtalan szállítását kérelmező, a kereskedelemügyi miniszterhez intézett felterjesztését, mely 420—1912. sz. a. pártolás végett egyesületünknek megküldött. — Elnökség a pártoló felterjesztést e tárgyban megküldvén — tudomásul szolgál.

Ugyanő előadja a Beregvármegyei Gazdasági Egyesületnek 323—1912. sz. átiratát, melyben a dohányárak felemelése tárgyában a G. E. O. Sz.-hoz intézett átiratának pártolását kéri. Kimutatja az átiratban, hogy a pénzügyminiszter által, a dohányárak emelésére előirányzott 2 millió korona a mai több mint 90,000 kat. hold termelési kontingensre elosztva, métermázsánként csak mintegy 3 korona áremelkedést jelent. Kimutatja továbbá, a földművelésügyi miniszteriumnak a munkabérekre vonatkozó legutóbbi statisztikai adatai alapján, hogy a munkabérek az utóbbi 10 év alatt országos átlagban 1.26 koronáról 2.11 koronára, tehát 72%-kal emelkedtek, amely emelkedést teljesen indokoltá teszik az élelmi szerek, ipari és kereskedelmi cikkek hasonló arányban megnövekedett árai. A munkabérek emelkedése azonban aránytalanul nagyobb a dohányárak emelésére előirányzott összegnél, úgy hogy a tervbe vett 2 millió koronányi áremeléssel a dohánytermelők helyzetét megjavítani nem lesz lehetséges. Fenntiek alapján, titkár javasolja pártoló átirat küldését. Tekintettel azonban arra, hogy az erdélyi dohánytermelési terület-kontingens az utóbbi idők folyamán redukáltatott, javasolja, hogy kérje fel az ig.-vál. a G. E. O. Sz. vezetőségét, hogy a beregvármegyei társaság kérelmével kapcsolatban, pénzügyminiszter urat aziránt is megkeresni sziveskedjék, hogy hazarészünknek a régi terület-kontingens újra visszaadassék. — Igazgató-választmány a javaslatot helyesléssel elfogadja és a felterjesztésben azon vidékeket, amelyekre nézve a területi-kontingens felemelése kívánatos volna — a felterjesztésben megjelölni határozta.

Ugyanő előadja a Bácsbodrog vármegyei Gazdasági Egyesületnek 2243—1912. sz. köszönőiratát, mely szerint az egyesület az E. G. E.-nek jegyzőkönyvi köszönetet szavazott tagjainak erdélyi kirándulása alkalmával történt kalauzolásaért és vendégül való látásáért. — Tudomásul szolgál.

Ugyanő bejelenti, hogy a folyó évi június hó 15-i ig.-vál. ülés által engedélyezett 6000 (Hatezer) koronából 5900 korona felhasználott a kerti háznak egy szoba, fürdőszoba és kamrával való kibővítésére és csatornázására. Az építkezésbe befektetett tőke 7% kamatot hajl. — Tudomásul szolgál.

Ugyanő az építési bizottság jelentését ismertette, felolvassa a bizottsági ülés jegyzőkönyvét, amelyen br. Bánffy Ernő elnöklété alatt jelen voltak: Lészai Ferenc e. alelnök, Szentkirályi Akos dr., Szász István, Göllner János, dr. Pap József e. jogtanácsos és Tokaji László e. titkár.

A bizottság, tárgyalási alapján, javasolja az igazgató-választmánynak, hogy

a legközelebbi közgyűlés elé a következő javaslatot terjessze elő: «Mondja ki a közgyűlés elvi határozatképen, hogy a jelenlegi székház mellett levő üres területen, pénztári készleteiből legfőlebb.....* korona felhasználásával székházzal kapcsolatos bérházat épít, s utasítja az elnökséget, hogy készíttesse elő a szükséges részletes terveket s az esetben, ha a szakértők meghallgatásával megállapítandó jövedelmezőségi számítás szerint, a befektetendő összeg legalább 6.5. százalék liszta jövedelmet hajlana, a választmány az általa alakítandó építő-bizottság és ellenőrző mérnök kiküldésével, szükség esetén pályázat hirdetésével, szükség esetén pályázat után is, hajtsa végre az építkezést. Az építkezés kiadása előtt az ügy, végleges határozat hozatal céljából az összes előmunkálatokkal együtt, egy újabb rendkívüli közgyűlés elé terjesztendő.

Benkő Mihály, Jakab László, br. Jósika Gábor, Szentkirályi Akos, Tokaji László, Sperker Ferenc, br. Mannsberg Sándor hozzászólásai után ig.-vál. az ügyet részletes tervek alapján megállapítandó jövedelmezőség kimutatása okából a bizottságnak ismételt kiadni határozta.

Ugyanő előadja a Gazdasági Akadémia Igazgatóságának 743—1912. sz. átiratát, melyben az Akadémia Igazgatósága az egyletnek 66—I—96. sz. a. k. átiratára tudatja, hogy az okleveles és más kellő képzettséggel bíró gazdaközönség tovább képzését szolgáló tanfolyamok rendezésének kérdését az akadémia tanári kara örömmel karolja fel és közreműködését szives készséggel ajánlja fel. A tanfolyamok idejéül a téli hónapok bármelyikét alkalmasnak tartja, az időtartamra nézve pedig három napnak az igénybevételét tartja szükségesnek. A kurzuson előadandó tárgyakat csak általánosságban említi meg a tanári kar az elfogadásra ajánlott tervezetben, amely tárgyak köréből tartandó előadások kapcsán eszmecsere lenne folytatandó. — A terv szerint az első ilyen kurzusnak a programja a következő:

I. nap. Délelőtt: 1. Újabb tapasztalatok az állattenyésztés köréből. 2. A család- és munkásbiztosítás. 3. Az elektrotechnika alkalmazása a gazdaságban. Délután: 4. Gyümölcstermelés és értékesítés.

II. nap. Délelőtt: 5. Újabb kérdések az állategészségügyből. 6. Újabb tapasztalatok a növénytermelés köréből. 7. Az elektrotechnika alkalmazása a gazdaságban. Délután: 8. A gazdasági gépismertetből való újabb vívmányok.

III. nap. Délelőtt: 9. Újabb tapasztalatok az állattenyésztés köréből. 10. Birtokpolitika. 11. Az elektrotechnika alkalmazása a gazdaságban. Délután: 12. A jószágberendezés újabb kérdései. — Helyesítő tudomásul szolgál, Elnökség a további lépések megtételével megbizatik.

Ugyanő előadja ugyanannak 1054—1912. sz. átiratát, melyben az akadémia üresedésben levő két erdélyi alapítványi ösztöndíjas helyre, a beérkezett pályázatok alapján két hallgató javaslatba hozatalát kéri, a földművelésügyi miniszter urhoz való felterjesztés céljából. — Igazgató-választmány az akadémia tanári testületével egyértelműleg Sz. Szakács Zoltán I. éves és Daróczy Miklós III. éves hallgatókat hozta javaslatba.

Ugyanő előadja Marostordavármegye törvényhatóságának 5596—1912. alisp. sz. alatt k. átiratát, amelynek kapcsán gróf Bethlen István indítványa alapján hozott 201 1912. sz. következő határozat küldött meg az egyesületnek támogatás végett: Véghatározat. A törvényhatósági bi-

zottság kimondja, hogy 1. a telepítés és parcellázás kérdéseinek a magyar nemzeti birtokpolitika szellemének megfelelő felkarolását és megvalósítását nemzetünk érdekében elődázhatatlan sürgős szükségnek tartja, ha a politikai intézményeknek az egységes politikai nemzet fogalmából folyó egységéről és végeredményében a magyar nemzet állam politikai eszméjéről is lemondani nem akarunk.

2. Azon kéréssel fordul a m. kir. öszkormányhoz, hogy terjesszen a törvényhozás elé mentől előbb oly szerves törvényjavaslatot, mely a telepítés és parcellázás kérdéseit nemzeti szempontból behatóan szabályozza és amely legalább is hasonló anyagi eszközöket bocsájít a kormány rendelkezésére, mint amelyeket a mult országgyűlési cikluson benyújtott törvényjavaslat ezen célok szolgálatába állított.

Titkár a javaslat elfogadását ajánlja és javasolja, hogy az E. G. E. kérdő-ívek útján papok, tanítók, jegyzők, birtokosok és gazdatisztektől beszerzendő adatok alapján, új, részletes statisztikát állítson egybe az erdélyi birtokok forgalmáról. Az ez uton bejött adatok alapján külön részletes felterjesztés volna intézendő a kormányhoz az Erdélyben követendő magyar nemzeti birtokpolitika irányának megjelölésével. 300–400 koronának a megszavazását javasolja e célra. — Igazgató-választmány a jövő évi költségvetés kereteibe a javasolt összeg felvételét határozza és a kérdőívek megszövegezésével, szétküldésével valamint az adatok összeállításával Elnökséget megbizza.

Ugyanő ismerteti Kolozsvár város Tanácsának 32086–1912. sz. átiratát, melyben az E. G. E. korábbi átiratára tudatja, hogy az E. M. E. által rendezett orsz. méhészeti kiállítás belépő-jegyeinek adóját a város nem engedte el. Elnökség e tárgyban a városhoz ismételtén átirat, tiltakozását fejezve ki a gazdasági irányu, köz érdekében rendezett kiállítások belépő-jegyeinek megadóztatása ellen. — Tudomásul szolgál.

Ugyanő bejelenti, hogy a Segesvári Komló-ermelők Szövetkeze, titkár a szövetkezet ig.-választmányába beválasztotta. — Tudomásul szolgál.

Ugyanő előadja, hogy Bernát István, a Magyar Gazdaszövetség igazgatója Kolozsváron járván személyesen érdeklődött aziránt, hogy az 1913. évre tervbe vett kolozsvári kiállításokkal kapcsolatban, hajlandó volna-e az E. G. E. gazdasági nagygyűlést rendezni. Már volt szó a választmánynak június hó 15-én megtartott ülésében arról, hogy az O. M. G. E. által rendezni szokott országos gazdakongresszus, vagy a Magyar Gazdaszövetség által rendezni szokott országos gazda nagygyűlés hívassék meg Kolozsvárra. Előbbi tisztán gazdasági szakkérdések felől tárgyal, utóbbi pedig gazdaságpolitikai kérdésekkel foglalkozik. Javasolja, hogy a Magyar Gazdaszövetséget hívja meg az egyiel aként, hogy a nagygyűlés előkészítő munkálatait végezze és a vele járó költségeket viselje a Gazdaszövetség és közreműködését ajánlja fel az E. G. E., miután a nagygyűlés rendezéséhez szükséges anyagiak felett az egyiel nem rendelkezik. Javasolja továbbá, hogy kérje fel az egyiel a Gazdaszövetséget, hogy a gyűlés programjába erdélyi vonatkozású gazdaságpolitikai kérdések az országos érdekű ügyekkel egyenlő arányban véssenek fel. — Választmány e javaslatot előadja. Elnökség a szükséges lépések megtételével megbizatik.

Ülés napjáig beérkezett tárgyak rendjén bejelenti, I. Sperker Ferencnek a cukorrépa termelési szakosztály elnökségéről nagy elfoglaltsága és másirányu hivatalos kötelezettségének természete folytán történt lemondását. — Igazgató-választmány sajnálattal veszi tudomásul I. Sperker Ferencnek az elnöki tisztségről való lemondását, helyébe Betegh Miklós földbirtokost választotta meg egyhangulag.

Ugyanő bejelenti a Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbanknak november hó 14-ről kelt átiratát, mely szerint az E. G. E. betétei után a pénzintézet a betét napjától kezdődőleg 5% netto kamatot térít meg. — Örvedetes tudomásul szolgál.

Ugyanő előadja Bizony László hirlapíró beadványát, melyben a «Keleti Háról» címen írott nemzetgazdasági és hitelügyi tanulmányának 100 példányban való megrendelését kéri. — E célra alap nem állván rendelkezésre, választmány megrendelést nem tesz.

Ugyanő bejelenti, hogy az 1912–13-i szesztermelési évad okt.–dec. hónapjaiban, Hirsch Ödön kolozsvári szeszgyárában kb. 1200 q. szárított szeszmoslék fog előállítatni, mely mennyiség a gazdaközönség rendelkezésére áll.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárja.

Jegyzőkönyv,

az Erdélyi Jellegű Magyarfajta Szarvasmarhát Tenyésztők Egyesülete igazgató-választmányának 1912. évi november hó 16-án tartott üléséről.

Elnökölt: Br. Jósika Gábor e. elnök.

Előadott: Török Bálint e. gyak.

Jelen voltak: Br. Bánffy Ernő, Leszai Ferenc, I. Sperker Ferenc, Szász István, dr. Szentkirályi Ákos, Jakab László, Tokaji László.

Elnök az ülést megnyitván, a jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri Szász István és Jakab László tagokat.

Gyakornok bejelenti Gaal Gyula és Barra Mózes e. rendes tagok halálát, kiknek emlékét igazgató-választmány jegyzőkönyvileg megörökíteni határozza.

Ugyanő bejelenti, hogy Elnökség az egyesület 1910. és 11-ik évi működéséről a földmivelségi miniszteriumhoz felterjesztést intézett, amelynek kapcsán kérte a minisztert, hogy a 3 évi időtartamra kilátásba helyezett államsegélynek az 1912. évre eső részletét kiutalni kegyeskedjék. — Helyeslő tudomásul szolgál.

Ugyanő bejelenti, hogy Elnökség felterjesztést intézett a földmivelségi miniszter urhoz aziránt, hogy a járási állatdíjazások alkalmával kitüntetett erdélyi jell. magyarfajta szarvasmarhák kiscigája tulajdonosai csak akkor juthassanak a részökre megítélt díjak birtokába, ha kötelezik magukat arra, hogy 1. az egyesület törzskönyvébe díjazott állataikat felvéteik. (ez a kiscigákra semmi nemü anyagi kötelezettséget nem ró); 2. díjazott törzskönyvelt állataikat lehetőleg birtokukban megtartják; 3. míg az állatok tenyész-képesek levágásra el nem adják, csakis tovább tenyésztésre. Az egyesület ezen intézkedéssel elérni óhajtja azt, hogy az állatdíjazásokon bemutatott tenyészanyagának a legjava, a köztenyésztésben levő silányabb anyag feljavítását célzó törekvések szolgálatában álljon. Egyelőre próbaképen csak Kolozsmegye területén óhajtáná az egyesület ezt bevezetni és ha tapasztalható volna, hogy a gazdák a törzskönyveléstől nem idegenkednek és az erre fordított munka a gyümölcsöt meghozza, kéri fogja az egyesület a miniszter urat, hogy ezen intézkedést Erdély többi vármegyéjének magyarfajta szarvasmarha tenyész kerületébe tartozó részeire is kiterjeszteni kegyeskedjék. — Helyeslő tudomásul szolgál.

Ugyanő bejelenti, hogy Elnökség a tagokhoz felhívást intézett, hogy törzskönyvelésre alkalmas tenyészállataikat törzskönyvelés céljából bejelenteni sziveskedjenek. — Tudomásul szolgál.

Ugyanő bejelenti Elnökségnek azon intézkedését, mely szerint a beérkezett félévi jelentések kapcsán tudomásra jutott törzskönyvelt tenyészállatokat vásárló gazdákhöz és községekhez felhívás küldetett aziránt, hogy egyesületünket a tagok sorába való belépéssel vagy tenyészeteik törzskönyveltetésével támogatni sziveskedjenek. — Tudomásul szolgál.

Ugyanő előadja a törzskönyvelési bíráló-bizottságnak jelentését, mely szerint a legutóbbi ig.-vál. ülés óta a bizottság felvett az egyeleti törzskönyvbe Lázár Gábor e. tag tenyészeteiből 30 drb. tehenet és 1 drb. tenyész bikát. Törzskönyvelésre bejelentette br. Bánffy Ferenc alsókarácsonyfalvi tenyészeteit, ezenkívül a róm. kath. Státus radnóti uradalmából ujabban 8 drb. bikát és 6 drb. tehenet jelentettek be. Mihelyt a bejelentőkkel a bizottság a kiszállás időpontjára nézve megállapodik, a szemlélet megejti. — Tudomásul szolgál.

Ugyanő előadja a tejelőverseny ellenőrző bizottságának jelentését, mely szerint a tejelőverseny szabályainak és rendjének megállapítása okából kiküldött bizottság a verseny szabályait elkészítette, a tejelőversenyt f. évi augusztus hó 1-én megindította a kolozsvári Gazdasági Egylet kebelében. Próbafejek azóta két hetenként rendszeresen tartatnak, azok eredményeiről napló vezetetik. Két havonként tisztasági versenyek is tartatnak; az első tisztasági verseny eredményét az egyes gazdák nál használt vatta szűrő lapok mellékelésével bemutatja. Ennek kapcsán bejelenti, hogy a budapesti Társadalmi Múzeum tudomást szerezvén ezen versenyről, a verseny ismertetését kérte az egyesülettől, mit Elnökség a múzeumnak készséggel felajánlott. Bejelenti továbbá, hogy a próbafejeket ellenőrző Benedek Antal kolozsmegyei állami vajmesternek Székesfehérvárra történt áthelyezése folytán az ellenőrzést jelenleg a helyébe kinevezett Nord Siegfried vajmester vezeti hasonló szaktudással. — Tudomásul szolgál.

Ugyanő bejelenti, hogy Bánffy Dező örökösei szilágyballai gazdasága eladott, ezáltal a gazdaság egyeleti rendes tagsága megszűnt. — Tudomásul szolgál.

L. Sperker Ferenc, ig.-vál. tag indítványozza, hogy a földmivelségi miniszter kéressék fel, hogy a gazdasági felügyelőségeket utasítsa azon rendelet betartására, mely szerint az állam részére vagy segélyezésével vásárlandó tenyészállatok vásárlásánál az egyeletnél törzskönyvelt tenyészállatok előnyben részesítendők. — Ig.-vál. ily értelemben határoz.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárja.

K. m. f.

A kolozsvári tejtisztasági verseny. Az Erdélyi Jellegű Magyarfajta Szarvasmarhát Tenyésztők Egyesülete által a kolozsvári Gazdasági Egylet kebelében rendezett tejtisztasági versenyek már a budapesti társadalmi múzeum érdeklődését is felkeltették. A társadalmi múzeum legutóbb azzal a kéréssel fordult az egyesülethez, hogy a tisztasági versenyt ismeresse és egy, a tisztaság különböző fokait feltüntető vattaszűrőlap sorozatot bocsásson a múzeum rendelkezésére, minthogy a múzeum tejesoportjában jelenleg levő, erre vonatkozó adatok mind Németországból származnak. Örülünk, hogy egye-

sületünk az első hazánkban, mely e célra anyagot szolgáltathat. Az egyesület az ismertetést és az ahhoz szükséges anyagot készséggel fogja összeállítani és a muzeum rendelkezésére bocsájtani.

KORMÁNYINTÉZKEDÉSEK.

A közlegelők trágyázása. A kisebb közlegeknél szokásban volt, hogy a közlegezőkön összegyűlt tárgyat eladták. A földmivelsügyi miniszter elrendelte, hogy az összegyűlt tárgyat a közlegelők javítására kell fordítani és ezzel a rendelkezéssel a közlegelőkön összegyűlt trágya eladását tiltotta.

Vesztett állatok által megmárt marhák megfigyelési ideje. A földmivelsügyi miniszter a vesztett állatok által megmárt marhák megfigyelési ideje tárgyában rendeletet adott ki. Eddig az volt gyakorlatban, hogy ha a vesztettség szarvasmarhán, lovon, juhon, kecskén vagy sertésen állapították meg, úgy a fertőzött udvarban és az ezzel szomszédos udvarokban levő állatok is zárlat alá helyeztek s a zárlat csak akkor odatott föl, ha az előírt elkülönítési és felügyeleti idő, ami szarvasmarhánál és lovaknál négy hónap, juhok, kecskék és sertéseknél három hónap, kedvező eredménnyel eltelt. A 115.800. sz. miniszteri rendelet ezen állapotot megszünteti és kimondja, hogy a vesztett szarvasmarha, ló, juh, kecske vagy sertés kiirtatott s a fertőtlenítés megtörtént, akkor a betegséget megszüntnek kell tekinteni s a zárlat ily esetben nem is rendelhető el, hanem csakis a megmárt szarvasmarhát, lovat, juhot, kecskét és sertést kell elkülöníteni s a fent említett idő elteltéig felügyelet alatt tartani, — ha a tulajdonos azok kiirtásába nem egyezett bele. — De még fontosabb a rendelet azon része, mely szerint ha ebzárlat van elrendelve, — ha az előírt idő (40 nap) kedvező eredménnyel telt el, feloldható még az esetben is, ha vesztett állat által megmárt szarvasmarhák, lovak, juhok, kecskék vagy sertések fent említett megfigyelési ideje még le nem telt, vagyis azon körülmény, hogy a vesztett állat által megmárt szarvasmarhák, lovak, juhok, kecskék vagy sertések megfigyelési ideje még le nem telt (4 illetve 3 hónap) az ebzárlat feloldását nem befolyásolja.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Értesítés és felhívás

az erdélyrészi gazdaközönséghez
az

Erdélyi Gazdasági Egylet
által rendezendő

Számtartási Tanfolyam
tárgyában.

A számtartási tanfolyam célja: Tájékoztatni a gazdaközönséget arról, hogy 1913-ban, amikor gazdaságuk 1912. évi listza jövedelme után is megadóztatnak és így adózási tekintetben új helyzet áll

elő, minő eljárást kell követniök, illetve hogyan kell számadásaikat vezetniök, hogy az 1909. évi X. t. c. rendelkezései miatt méltánytalan károsodást ne szenvedjenek.

A tanfolyam ideje és tartama: A tanfolyam f. évi december hó 16., 17. és 18. (hétfő, kedd, szerda) napjain tartatik, naponta 9—12 óráig és délután 3—5 óráig.

A tanfolyam helye: Kolozsvárt, az E. G. E. székházának ülésterme.

A tanfolyam előadó: Dr. Seyfried Károly g. akad. tanár és Wolszky Győző gazd. szaktanár. Dr. Seyfried Károly előadja az új törvény ismertetését és a kapcsolatos jogi kérdéseket. Wolszky Győző a gazdasági számtartás elméleti és gyakorlati részét.

A tanfolyam részvételi díja: személyenként 20 korona, mely összeg a jelentkezéssel egyidejűleg előre beküldendő az Erdélyi Gazdasági Egylet pénztárába (Kolozsvár, Takarékp. és Hitelbank, Mátyás király-tér).

A tanfolyamon részt vehet: minden erdélyrészi birtokos gazda, gazdasági főtiszt és gazdatiszt.

Jelentkezési határidő: december hó 15-én déli 12 óra. Jelentkezés az Erdélyi Gazdasági Egylet titkári hivatalánál (Kolozsvár, Attila-utca 10. sz.) személyesen, vagy írásban eszközöndő.

A tanfolyamra 50-nél több látogató fel nem vehető. Az azon felüli jelentkezők — a jelentkezés sorrendjében — esetleg egy következő újabb tanfolyamra utalhatnak.

Kolozsvár, 1912. november hó 22-én.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet elnöksége.

— Olimadományozás. A király, a földmivelsügyi miniszter előterjesztésére Barths Tivadar és dr. Vásárhelyi Zoltán miniszteri titkároknak a miniszteri osztálytanácsosi címet és jelleget, dr. Gothárd Kálmán és Lakner Ferenc; dr. Prédli Sándor és dr. Nádasy Gergely miniszteri segédtitkároknak a miniszteri titkári címet és jelleget adományozta.

— Kinevezés. A m. kir. földmivelsügyi miniszter a hatósága alatt működő országos vízügyi műszaki tanács tagjává az 1911—13. évek tartamára dr. Hoór Tempis Mór műegyetemi c. ny. rk. tanárt és a magyar tudományos akadémia levelező tagját nevezte ki.

— Igazgatóválasztmányi ülés a Köztelken. Az O. M. G. E. igazgatóválasztmánya e héten tartotta meg nyári szünet utáni első ülését. Rubinek Gyula igazgató Károlyi Mihály gróf elnök lemondására vonatkozólag a tanács nevében javasolja, hogy a lemondást a választmány vegye tudomásul. Bujanovics Sándor elnök nagy elismeréssel szól Károlyi Mihály gróf buzgó és önzetlen munkálkodásáról. Javasolja, hogy a lemondás tudomásul vételével a lemondott elnök érdemeit jegyzőkönyvben örökítsék meg és működése iránt fejezze ki köszönetét az egyesület. Az előterjesztéseket a választmány egyhangulag magáévá tette.

Bemutatja az igazgató az egyesület mult évi működéséről szóló jelentést.

Zselénski Róbert gróf indítványozza, hogy a jelentésből a politikai vonatkozásu részben stílárius módosítást eszközöljenek s egyuttal reményét fejezi ki, hogy jövőre módot fog találni az egyesület arra, hogy a cseledejtörvény revíziójának ügyét szorgalmazza. A jelentés elfogadása után elfogadták az 1913. évi költségvetési irányzatot.

December 21-én délelőtt 10 órára tüzték ki az idei közgyűlés napját és a közgyűlés tárgysorozatának megállapítása után december 18—20. napjaira, a gazdahét keretében, több időszerű gazdasági kérdés megbeszélését határozták el. Hozzájárultak Budapesti székesfőváros luxuszóvásárok rendezési jegének megváltása tárgyában tett átiratához, több földmivesiskolai ösztöndíj odaiteléséről határoztak. Végül a sörárpa- és komlókiállításról szóló jelentést és Darányi Gyula dr. ügyész jelentését tárgyalták.

Ezután a választmányi ülés értekezleté alakult át, mely Dessewffy Aurél gróf elnöklésével, elnöké Bujanovics Sándort, alelnöké pedig Zselénszki Róbert grótot, Palavicini Ede őrgrófot és Osztrólczy Miklós ny. főispánt jelölte. Az értekezlet javaslatát az ig.-választmány egyhangulag magáévá tette.

— Gazdatisztok gyűlése. A Magyar Gazdatisztok és Erdőtisztok Országos Egyesülete most tartotta rendes igazgatóválasztmányi ülését, amelyen Gressler Vilmos elnökölt. Az ülésen mindenekelőtt Jeszenszky Pál igazgató a tagsági ügyekről tett jelentést, javaslatára három új tagot vettek fel a tagok sorába. Részletesen ismertette azután az egyesület pénzügyi helyzetét, melyet az igazgató választmány jóváhagyólag tudomásul vett. Elhatározták ezután, hogy Bujanovics Sándor tisztbeli elnök arcképének leleplezési ünnepén beszédet Deiningert Imre udvari tanácsos, igazgatóválasztmányi tag fogja tartani. Ezután a választmány a segélytérő kérévényeket intézte el s összesen 700 koronát szavazott meg segélyként gazdatiszti özvegyek és árvák részére. Jóváhagyólag tudomásul vette az egyesület ügyvezetésének felülbírálatára kiküldött bizottság elismerő jelentését. Foglalkozott végül a választmány a gazdatiszti birtokbérletekre vonatkozó ügyekkel s az állasközvetítés terén tervezett reformokkal. A választmányi ülést követőleg a mezőgazdasággal és erdészettel foglalkozók nyugdíjintézetének igazgatósága tartott ülést.

— Tarifális értekezlet az OMGE-ben. Az O. M. G. E. gróf Zselénszky Róbert elnöklésével az összes érdekelt mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi testületek részvétele mellett értekezletet tartott a Köztelek nagytermében annak megállapítása végett, hogy a különféle takarmányneműek és műtrágyafélékre a Máv. vonalain minő vasuti tarifák volnának kérelmezendők. Az értekezleten Krolopp Hugó orsz. képviselő, titkár kifejtve az értekezlet célját, jelzi, hogy a tanácskozás folyamán felvetődő kívánalmakat memorandum alakjában a kereskedelmi kormány elé fogják terjeszteni. Ezután Havas Mór előadó ismertette a külföldi vasutakon életben levő tarifális kedvezéseket és részletes javaslatot terjesztett az értekezlet

VESZÉK

jóval a napi áron felül
lóhere- és lucernamagot.

== Szives ajánlatokat minták kíséretében kér ==

MAUTHNER ÖDÖN

cs. és kir. udvari magkereskedése Budapest, VII., Rottenbiller-u. 33.

elé a Magyarországon alkalmazandó tarifális kedvezésekre vonatkozólag. Többek felszólalása után szűkebb bizottságot küldöttek ki a kereskedelmi kormány elé terjesztendő memorandum megszövegezésére. Ezt a memorandumot még egy plenáris ülésen tárgyalni fogják. Az E. G. E. képviselőiben, az értekezleten való megjelenésre az elnökség Buday Barnát, a „Köztelek” felelős szerkesztőjét kérte fel.

— **Az idej borárakért szidják most a** gazdákat a kereskedők, tépik a hajukat, siránkoznak a magas árakért, amelyek még egyere emelkedő irányzatot mutatnak. De szidják az egyesületeket és főként a szaklapokat, miért biztatják a hiszékeny gazdaközönseget a normális árak kialakulásának bevárására és miért akarják visszatartani az előre eladásoktól. Azért amelyek kereskedő nehéz aggodalmak között 30—40 K.-ért vett mustot előre, most vigan dörzsöli kezeit és söpri be zsebeibe a 45—70 koronákat Hl.-ként, természetesen anélkül, hogy látta, vagy átvette volna mustját. A nagyenyedi kerületben 45—70, a dicsőszentmártoniban 50—70 koronát fizetnek Hl.-ként. Hogyne fizetnék szívesen, amikor az alföldi borok ára 42—60 K. között ingadozik, sőt 68 K.-ig is felmegy helyenként. Tokaj-hegyalján, hol a borkereslet most különösen élénk, 70—100 K. egy Hl. bor ára. A minőség árcsavarja csődöt mondott, mert a nagyenyedi kerületben is volt olyan must az idén, amely a 15 fokos cukortartalmat nem érte el, de a cukrozási engedélyvel lehet e bajon segíteni, így ez nem lehet cím az árak lenyomására. És akár hogy panaszkodnak a kereskedők, mégis csak úgy van, ha most nem vesznek mustot, később nem kapnak egyáltalán, mert Ausztriában sem volt termés, a borkészlet pedig igen csekély.

— **A benzín.** A benzinhajtásra berendezett motorok tulajdonosait kellemetlenül érintette az a hír, hogy a benzín árát a kartellre törekvő vállalatok szemérmetlen kapzsísága folytán ismét felemelték, amely most már a legutóbbi emelésnél 54 koronára emelkedett (tehát több mint 100 százalékkal). Mintha csak azt várták volna a benzinesek, hogy a gazdaközönység az olcsó benzín árak mellett benzínmotorokat szerezzen be, — amire nem hiába vártak — és most, amikor már alig lehet motort a gazdaközönsegnél elhelyezni, vagy legalább is erre egyelőre kilátás nincs, neki feküdtek és húztak egyet a présen, mert már elég motor van elhelyezve arra, hogy az ár-emelésnek reájok nézve kedvező hatása legyen. A motorbenzin árának leszállítása érdekében a brassói kereskedelmi és iparkamara legutóbbi teljes ülésének határozata értelmében felterjesztést intézett a kereskedelemügyi miniszterhez, mert a mai magas benzinárak a kisipart is érzékenyen terhelik.

— **A gazdák az Adria szerződés ellen.** A földművelésügyi miniszter arról értesítette leiratilag az O. M. G. E.-t, hogy a kereskedelemügyi kormány az Adria m. kir. tengerhajózási részvénytársasággal kötendő szerződésbe ujtásként oly értelmű rendelkezést kíván fölvenni, hogy a társaság menetrendszerű vonalainak kiviteli díjszabása a miniszterium jóváhagyásától lételessék függővé s a tervbevett díjszabásra nézve annak jóváhagyása előtt sürgősen kikérte a különböző érdekeltségek véleményét. Az O. M. G. E. válaszában különösen azt hangsúlyozza, hogy általában a tengeri hajózási vállalatoknak adandó segélyek ne csak a tengeri járatok számától, hanem a tényleg kivitt áruk mennyiségétől is lételessék függővé, mert a gyakorlat azt mutatja, hogy segélyezett hajózási társaságaink a meglett tengeri mérföldek számára helyezik a súlyt és nem igen törődnek hazai külkereskedel-

münk kiviteli érdekeivel. Általában megállapítható, hogy míg az Adria-társaság kiviteli érdekeinkkel szemben nagyobb előékenységet nem tanúsít, ily virágzó és hatalmas tartalékokkal rendelkező vállalatnak közpénzekből milliókkal való támogatása nem mondható megokoltnak. Hasonló szellemű feliratot intézett a földművelésügyi miniszterhez ez ügyben a Magyar Gazdaszövetség is.

— **Értesítés.** A választ-bonchidai cs és kir. csikótelep szükségleteinek fedezésére a kereskedelmi szokványok szerint vétetik 2600 métermázsza idej termésű zab. Az árlejtés 1912. évi november hó 26-án délelőtt 11 órakor Bonchidán a számvevő irodában tartatik meg, amely határideig az érdekeltek 1 koronás okmánybéllyel ellátott írásbeli eladási ajánlatai lepecsételt borítékban és feltétlenül minta csatolása mellett nyújtan-dók be azon jelöléssel «Eladási ajánlat zabra». Bővebb felvilágosítással szolgál fenti csikótelep és az E. G. E. titkári hivatala.

— **A saazi komlópiacról.** November első felében a saazi komlópiac helyzete ugyanaz, mint október végén. Idegen komlóban a saazi piacon nagyon csekély a készlet és korlátozt a forgalom. Az irányzat nyugodt. A saazi piacon a komló árjegyzése a következő: saazi áru 120—153, auschai 120—130, stíriai 115—125, a magyar komló pedig 120—130 korona 50 kilógrammonként.

— **Gazdák Biztosító Szövetkezete.** Néreni Ödön igazgató, ki az intézet alapítása óta az elemi osztályokat vezette, egészségi állapotára való tekintettel visszavonult az intézet éléről és az igazgatóság Láng József ügyvezető igazgatót bizta meg az ügyvezetéssel, ki már huzamosabb idő óta vezette az intézet életosztályát.

— **As őszi állatdíjazások Csikmegyében.** Csikvármegye: Gazdasági Egyesülete a m. kir. földművelésügyi miniszterium segítségével f. évi november havában Kászonaltcen, Tusnádon, Mindszenten, Csikszentmiklóson és Dánfalván állatdíjazásokat tartott, melyeken 244 kiállító 62 drb. egy éves üszőt, 76 drb. két éves üszőt, 140 drb. borjas tehenet, 399 drb. sertést és 44 drb. kost állított elő díjazásra.

A díjazásra felhajtott állatok mennyisége a múlt évinél kedvezőtlenebb, mert a nyáron át nagyobbára legelőn tartott állatok a szakadatlanul tartó esőzések miatt sokat szenvedtek, amit csak gondos utánlátással lehet pótolni. Az állatok tisztántartására fordított gond hiánya ez alkalommal oly szembetűnő volt, hogy a bíráló bizottságoknak csak ettől eltekintve volt módjában az állatokat bírálni. Sajnos, hogy dazdánk nagy része megfelelkezik azon elsőrendű fontossággal bíró állattenyésztési elvről, hogy a „tisztántartás tétel etetés”. A bíráló bizottságok mindenütt figyelembe ajánlták, hogy jövőre nézve a díjazásokra állított állatok tisztántartása is szigoruan fog elbíráltatni s a takarítatlan állatok a díjazásból még akkor is ki fognak záratni, ha azok különben jól tápláltak.

A sertésenyésztés gyors léptekkel haladó fejlődéséről jóleső örömmel kell, megemlékeznünk s ezen a téren a legnagyobb elismeréssel kell honoráljuk azt a szívós türelmet, mellyel gazdánk a manapság szakadatlanul tartó és pusztító járványos betegségek dacára is sertésenyésztésüket nemesak megóvták a visszaeséstől, de azt a legszebb reményekre jogosító állattenyésztési ággá fejlesztették.

A tenyészkosok díjazása ez alkalommal vétetett először programba, miért a felhajtás számra nézve nem volt nagy, de az előállítottak közt igen szép példányokat lehetett látni.

— **Uj állatbiztosító szövetkezet.** Beszterce városán új állatbiztosító községi szö-

vetkezet alakult. Az alakuló közgyűlésre nagy számmal megjelent gazdaközönség elnökeül egyhangulag Bidner Mihály birtokost választotta meg. Itt említjük meg, hogy Beszterce-Naszód vármegye alispánja az állatbiztosító községi szövetkezetek alakítása tárgyában körrendeletet intézett a vármegye valamennyi főszolgabírájához, községi jegyzőikhez s Beszterce város polgármesteréhez.

Használjon szaggatás, fejfájás, oldalnyílás, hát- és derékfájdalmak ellen

Dr. **BOROVSKY**-féle kellemes szagu

BOROLINT.

Ára 80 fillér, próbaüveg 50 fillér. Mosakodásra, szépítő és legjobb fertőtlenítő

BOROLIN-SZAPPANT.

Ára darabonként 30 és 80 fillér. Nyálkoldásra, köhögés és rekedtség ellen

BOROLIN-CUKORKÁT

Ára csomagonként 20 és 40 fillér

Kapható mindenütt. — Kapható mindenütt.

— **Dohánytermelés a magyar tenger-melléken.** A pénzügyminiszterium elhatározta, hogy a magyar-horvát tenger-melléken kísérleteket végeztet dohánytermeléssel. Az osztrák pénzügyminiszterium eddig is jelentős sikereket ért el a dalmát tengerparti dohánytermeléssel s ezen a példán buzdult fel a kormány, amikor a jövő idényre dohánytermelési engedélyt adott az arra alkalmas területeken a tengerparti lakosságnak. Az engedélyek azonban nem területre, hanem bizonyos meghatározott számú dohánypalántára szólnak. A terület beválta esetén hivatva lesz részben pótolni az eddig Hercegovinából behozott dohányszűkeket.

— **Száritott moslák.** Az 1912—13. évi szesztermelési évadnak f. évi okt.—nov. havi ciklusában előreláthatólag mintegy 1200 q. száritott moslák fog előállítani Hirsch Ödön kolozsvári szeszgyárában (Magyar-u. 43.), mennyiség a törvényes szabályok értelmében és rendelkezései szerini a gazdaközönység rendelkezésére áll.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT.

FELELŐS SZERKESZTŐ ES KIADO:

TOKAJI LÁSZLÓ.

A LAP AZ ERD. GAZD. EGYLET TULAJDONA

A MAGYAR

JELZÁLOG HITELBANK

KOLOZSVÁRI KÉPVISELŐSÉGE

(Jokai-u. 2. sz. I. emelet.)

FÖLDBIRTOKRA

és a nagyobb városokban fekvő

H A Z A K R A

15 évtől 65 évig terjedő törlesztéssel

LEGOLCSÓBB KÖLCSÖNÖKET nyújt.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszávozandó kölcsön összegére nézve

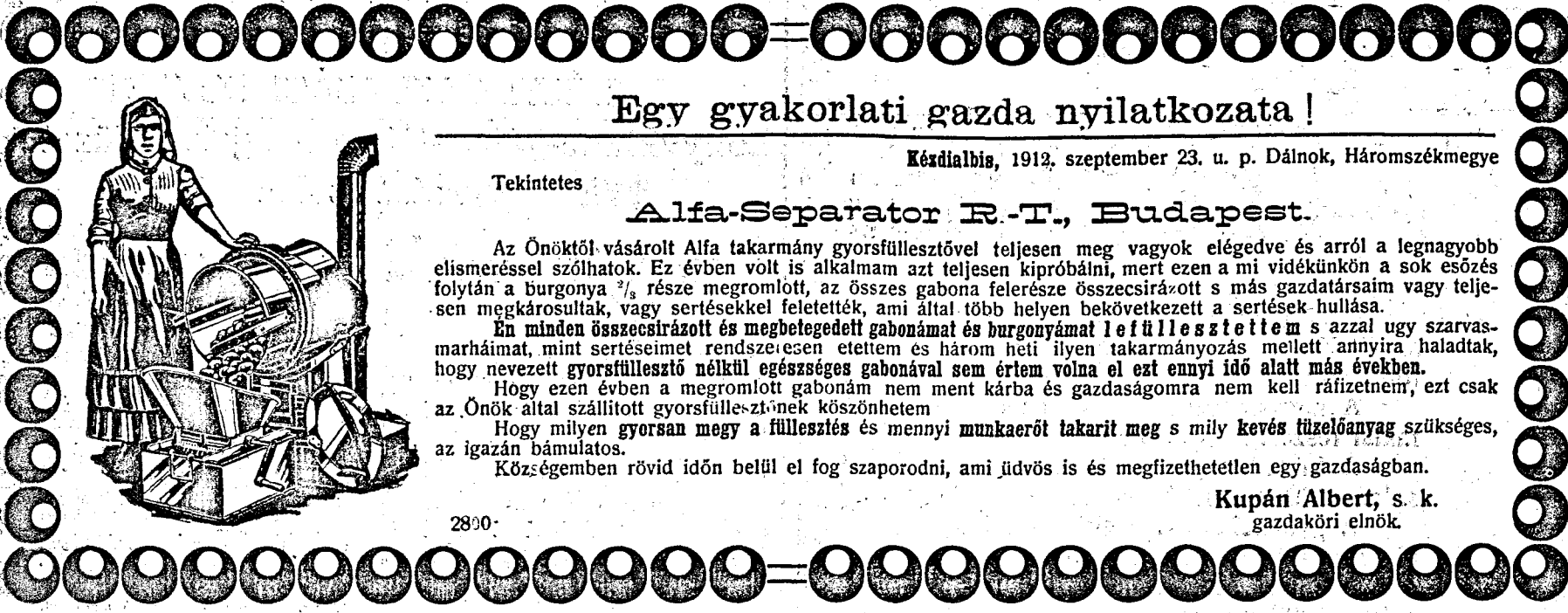
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET bizalmi férfiai adnak véleményyt.

A KÉPVISELŐSÉG elfogad

TAKARÉK-BETÉTEKET

és előnyösen kamatoztat.

Telefonszám 27.

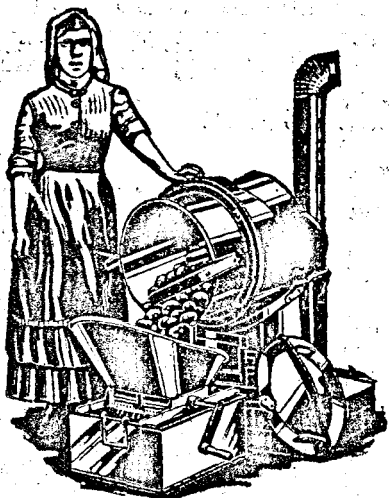

Egy gyakorlati gazda nyilatkozata!

Kérdőlevél, 1912. szeptember 23. u. p. Dálnok, Háromszékmegye

Tekintetes

Alfa-Separator R.-T., Budapest.

Az Önöktől vásárolt Alfa takarmány gyorsfüllesztővel teljesen meg vagyok elégedve és arról a legnagyobb elismeréssel szólhatok. Ez évben volt is alkalmam azt teljesen kipróbálni, mert ezen a mi vidékünkön a sok esőzés folytán a burgonya $\frac{2}{3}$ része megromlott, az összes gabona felerésze összecsiszított s más gazdatársaim vagy teljesen megkárosultak, vagy sertésekkel felettették, ami által több helyen bekövetkezett a sertések hullása.

En minden összecsiszított és megbetegedett gabonámat és burgonyámat lefüllesztettem s azzal ugy szarvasmarháimat, mint sertéseimet rendszeresen ettettem és három heti ilyen takarmányozás mellett annyira haladtak, hogy nevezett gyorsfüllesztő nélkül egészséges gabonával sem értem volna el ezt ennyi idő alatt más években.

Hogy ezen évben a megromlott gabonám nem ment kárba és gazdaságomra nem kell ráfizetnem, ezt csak az Önök által szállított gyorsfüllesztőnek köszönhetem.

Hogy milyen gyorsan megy a fülllesztés és mennyi munkaerőt takarít meg s mily kevés tüzelőanyag szükséges, az igazán bámulatos.

Községemben rövid időn belül el fog szaporodni, ami üdvös is és megfizethetetlen egy gazdaságban.

Kupán Albert, s. k.
gazdaköri elnök.

2890.

„MEZŐGAZDASÁGI KALAUZ”

E cím alatt Budai Barna és Konkoly-Thege Sándor dr. szerkesztésében vaskos kötet jelent meg, mely hazai nagyobb gazdaságainkat, mint beszerzési forrásokat ismerteti. A könyv tehát arról tájékoztatja az érdeklődőt, hogy mindazt a szükségleti cikket, amit a mezőgazda termel, hol, mely gazdaságban, milyen mennyiségben és milyen feltételek mellett szerezheti be.

Beszerzési forrásokat sorol fel tenyész- és haszonállatokra nézve (ló, szarvasmarha, sertés, juh, baromfi, eb, házinyul, kecske, szamár, öszvér, hal) állati termékekről, vetőmagvakról, szőlővesszőről, facsemetékről, oltványokról, gyümölcsökről, konyhakerti terményekről és borokról: ezeknek minden nevezetesebb fajtáját és féleségét felkarolja.

Nem csupán címét adja a gazdaságoknak, de megjelöli a tenyésztés, illetve termelés mértékét, irányát, haszoncélját, az eladó fajtákat, illetve féleségeket, azok mennyiségét, árát, szóval lehetőleg mindazt, ami a vásárlót érdekelheti.

A könyv 4000 gazdaságról emlékezik meg és több mint 10000 beszerzési alkalmat ismertet. A szerzők előtt, kik egyuttal a „Köztelek” szerkesztői, az a közérdekű cél lebegett a könyv kiadásával, hogy a fogyasztó közönséget megismertessék a mezőgazdasági termelő forrásokkal s közöttük közvetlen összeköttetést hozzanak létre. Vállalkozásuk e tekintetben uttörő, mert hasonló munka még sehol nem jelent meg.

A könyv egyaránt érdekli a gazdákat és azokat az iparosokat és kereskedőket, akik nyersanyag szükségletüket a gazdaságoktól szerzik be. A „Mezőgazdasági Kalauz” mintegy 30 nyomtatott ivre terjedő. Ára kemény vászonkötésben 16 korona.

Megrendelhető az „Erdélyi Gazda” kiadóhivatalától Kolozsvárt, Atilla-utca 10. sz. Utánvétel, vagy az összeg előzetes beküldése mellett.

2841

56 darabból álló
hires régi

mangalica nyáj,
október 1-i bugatással
eladó.

Bővebbet a
kiadóhivatal.

2843

Tantal

lámpa

Legtartósabb
huzott drótszálal lámpa!

Magyar
SIEMENS - SCHUCKERT - MŰVEK
Budapest, VI., Teréz-körut 36.

Zsákot, Zsineget,

ponyvát, szőlőkötöző

30 év óta legmegbízhatóbbnak elismert
FISCHER-féle zsák- és ponyvagyárban Budapest,
Nádor-utca 31-33. A Fischer-féle szőlőkötözőfonál
jobb és olcsóbb, mint a raffia. — Pontos, szolid
kiszolgálás. Postaküldésű levelet. — Tervek ajánlatot kérek.

2860

Tavaszbuzát

nagyobb mennyiségben (100 mázsáig)
keres megvételre alulirott, kihez ajánlatok
Gernyeszeg postára küldendők.

Pálffy Dezső.

2835

Állást keres

2836

2 gé-
pész ja-
nuár
1-re, az összes gazdasági gépek, valamint
a cséplő garnitúra szakszerű kezelését és
javítását értik bármilyen gyártmányu motort
kezelnek, esetleg a kovácsmunkát is elvállal-
nák, szives megkeresést kérünk a javadal-
mazás megjelölésével. Lelkes József és
Musta Dániel. Marosvásárhely, Hidvég-u. 25.

Sz. 7146.

ÉRTESÍTÉS.

Kereskedelmi szokvány szerint az általános versenyzés útján bevásároltatnak:

A nagyszebeni katonai élelmező raktár részére: 1400 métermázsza rozs.

A brassói élelmező fiókraktár részére: 400 métermázsza rozs.

A gyulafehérvári élelmező raktár részére: 600 métermázsza rozs.

A kolozsvári élelmező raktár részére: 1300 métermázsza rozs.

Az egy koronás bélyeggel ellátott eladási ajánlatok folyó évi november 25-éig legkésőbb délelőtt 10 óráig megpecsételve a nagyszebeni 12. hadtest hadbiztossághoz benyújtandók.

A közelebbi feltételek az előbb jelzett hivataloknál levő teljes tartalmu értesítésekben és ingyen kapható szokványos füzetekben vannak foglalva.

Nagyszeben, 1912. évi nov. 16-án.

Gs. és kir. 12. hadtest hadbiztossága.

2840

AZ „ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET” könyvkiadó-vállalatában megjelent füzetek jegyzéke és ára:

	K. f.		K. f.
1. Réti János. A trágyáról és a trágyakezelésről szükséges tudnivalók	1.-	34. Dr. Péter Béla. A haltényésztésről	1.-
2. Gáspár József. A kaszálók és legelők ápolása	1.-	35. Dr. Péter Béla. A vetőmag eltarthatóságáról és a magterben kárt tevő állatokról	1.-
3. Virág Elek. A gazda, mint sertéshizláló	1.-	36. Jakab László. Útmutató házi állataink egészségének gondozására	1.50
4. Tormay Béla. A borjú fölneveléséről	1.-	37. Dr. Rodiczky Jenő. Magyar olajnövények	1.-
5. Herényi Gothárd Sándor. A takarmányrépa	1.-	38. Cserhádi Sándor. A gyomok kártékony-sága és az ellenük való védekezés	1.-
6. Hauer Géza. A fejőstehénről	1.-	39. Papp Gergely. A szocializmusról	1.-
7. Hensch Árpád. A szántás-vetésről	1.-	40. H.igel Lipót. Az allami egyenes adók és a községi adópótlékokról	1.-
8. Jakab László. Útmutató az állati betegségek elleni védekezésben	1.-	41. Heipel Lipót. A fogyasztási adókról, jövedékek és illetékekről	1.-
9. Domokos Kálmán. Az építkező gazda	1.-	42. Rázdó Imre. A legfontosabb szalás takarmánynövények termesztése	1.-
10. Ruisz Gyula. A kukorica mivéléséről	1.-	43. Ifj. Kálmán Szőlőművelésről	1.-
11. Dr. Péter Béla. A házi állatok fontosabb élőküldői	1.-	44. Kócs Nándor. A tenyésztéskancákról, különös tekintettel a meddőség okaira és azok elhárítására	1.-
12. Ritter Gusztáv. A házi kert	1.-	45. Hadvig Albert. Tanácsadó fiatal gazdák számára	1.-
13. Gáspár József. Baromfi-tyésztés	1.-	46. L'Huillier István. A káposztafélék termesztése a szántóföldön	1.-
14. Cserhádi Sándor. A csalámádé termesztése, bevermelése és etetése	1.-	47. Dr. Báintner Ferenc. A mezőgazd. szesgyáram jövődélmezősége, berendezése, üzeme, gyümölcsállományok	1.-
15. Czajlik István. Csikónevelés	1.-	48. Dr. Varga Kálmán. Csekkorrépa termesztése	1.-
16. K. Vörös Sándor. A dohánytermesztésről	1.-	49. Dr. Cserer Lajos. Magyar komló termesztése	1.-
17. Anványi Lajos. A vörös lóhnr termesztéséről	1.-	50. Cserhádi Sándor. A gabonafélék termesztése	1.-
18. Ritter Gusztáv. Gyümölcsértékesítés	1.-	51. Dr. Péter Béla. A gyógynövények termesztése	1.-
19. Herényi Gothárd Sándor. A nyers takarmányok eltevése, különös tekintettel a zombolyai kazarla	1.-	52. Dr. Barna Balázs. A kenyéradó növények fontosabb ellenségei és betegségei	1.50
20. K. Vörös Sándor. A gazdaságok berendezéséről	1.-	53. Dr. Barna Balázs. A gyümölcsfák fontosabb ellenségei és betegségei	2.-
21. Marc Ferenc. A kosárfűz termelése	1.-	54. Dr. Péter Béla. Rövid útmutatás a vadon termő gyógynövények gyűjtésére	2.-
22. Kovács Béla. Házi állataink takarmányozása	1.20	55. Jászberényi András és Szász Ferenc. Tejgazdaság. Tejtermelés, tejkezelés. 20 képpel	2.-
23. Grasselli Miklós. A len- és kender-termeléséről és áztatásáról	1.-	56. Cserer Lajos dr. Utazás a faluból a községbe	3.-
24. L'Huillier István. Konyhakerti magvhk termelése	1.-		
25. Réti János. A komló-termelésről (elfogyott)	1.-		
26. Gáspár József. A méhtenyésztésről	1.-		
27. Dr. Péter Béla. A gabonafélék, a burgonya és a szőlő legfontosabb gombai betegségei	1.-		
28. Nemes István. Talajjavítás lecsapolással	1.-		
29. Réti János. A legjobb takarmányfüvekről	1.-		
30. Nemes István. Az öntözés	1.-		
31. Jakab László. Hasznos tudnivalók az állati szülészeti köréből	1.20		
32. Szűts Mihály. A jégkár ellen való biztosítás és a károk becslése	1.-		
33. K. Vörös Sándor. Gazda számvitele	1.-		

Megrendelés és pénz:

az Erdélyi Gazdasági Egylet pénztára; „Takp. Hitelbank”,
Kolozsvár, Mátyás kir.-tér 7. sz. cím alatt küldendő.

A megrendelt füzetek bérmentve tételnek postára.

Utánvétellel nem küldünk füzeteket 2735

Bortermelők!!

Legyetek nagyon óvatosak

a szőlő-oltványok

bevásárlásánál, mivel a kedvezőtlen vegetálási időszak következtében majdnem minden szőlő-oltvány peronosporás és gyengén gyökerezett, míg a mieink az idén is minden tekintetben kifogástalanul egészségesek, erőteljesek és gazdagon gyökerezettek

Fronius és Theiss

szőlő-oltványtelepek,

Medgyes (Nagyküküllőmegye.)

Árjegyzék ingyen és bérmentve!

2830

Eladó állatok.

Egy 168 cmtr. magas jegytelen sárga kanca belovagolva, szelid, teljesen megbízható női hátasnak és egyesben női hajtó kocsi előtt is.

Egy pár 168 cmtr. magas jegytelen sárga herélt kocsi ló, figuránsok, actióval járva sebesekek, kitartók, meredek hegyen és mély sárban is jó huzók és teljesen megbízhatók.

10 drb. nagytestű, jó tejelő bivalytehén, ezekezből jelenleg 2 drb. kisborjas, 6 drb.-nak január végéig, 2 drb.-nak tavaszig várható leborjuzása. Valamennyi borju nélkül, férfi és nő által egyaránt fejhető halgatagon avagy énekelve.

1 drb. nagy és 1 drb. 2 éves bivalybika. 2 drb. 2 éves bivalyüsző. 5 drb. 1 éves bivalyüsző és 1 drb. 1 éves bivalybika. Növendékek a legkiválóbb tejelő anyák borjai. 12 drb. 2 éves erős csontozatu magyarfajta ökör tinó

8 drb. erős csontos magyarfajta igásokör.

1 drb. jellegzetes, erős csontozatu, nagy és hosszú testű báznai fajta kan.

Érdeklődőknek bővebb felvilágosítást nyújt Sperker Ferenc, lakása: Kolozsvár, Majális-u. 13.

2829 H.

Keresek nagyobb erdélyi gazdaságban 100 darab 1 és fél éves ökor borju részére téli tartásra, istálló helyiséget, ahol a szükséges takarmányt beszerezhetem és azt ott feletethetem. Levélcim:

Nagy Dénes földbirtokos Torda.
(Tordaaranyos megye.) 2831

Ideggyenge férfiak! Az elgyengült erő szerzésére legmegbízhatóbbak az

Evaton-tabletták,

melyeknek káros következményük nincs. Próbadoz K 4.40, fél doboz K 10.20, 1 egész doboz K 18.20. Utánvét mellett vagy a pénz előre való beküldése ellenében küldi

Polgár Gyula gyógyszerháza

Pozsony, II., Frigyes főherceg-ut 20. szám
2823 Oszk. 26.

A LEGNAGYOBB ÁLLAMI ÉS ELSŐ DIJAKKAL KITÜNTETVE

Bogyay Gyula tájkertészete

tájkertész és kertépítő

BUDAPEST

Telefon 25-33. Kerttechnikai iroda: Telefon 25-32

2278 VII., Gizella-ut 15.

(Lakás: Stefánla-ut 1. szám.)

A KOLOZSVÁRI TAKARÉKPÉNZTÁR és HITELBANK Részvénytársaság

Kolozsvár, Mátyás király-tér 7. szám. (Saját házában.)

Erdély legnagyobb saját tőkével rendelkező magyar pénzüintézte.

Alaptőkéje 2.000.000 korona teljesen befizetve.

Egyéb alapjal 1.287520 korona 33 fillér.

Igazgatóság és központi irodák: Mátyás király-tér 7. sz. alatt az emeleten.

Váltóüzlete: Ugyanott a földszinten.

Áruraktárai: A pályaudvar mellett, Baross-tér 3. szám.

Zálogházai: Király-utca 3. szám a. att.

Betétek elhelyezése takarékpénztár i könyvecskére vagy folyószámlára előnyös kama-

tozás mellett a központnál (emeleten) valamint a váltóüzletnél (földszinten) is esz-

közölhetők. A betéteket az intézer felmondás nélkül fizeti vissza.

Leszámítol váltókat, bel- és külföldi utalványokat, járadékokat, kisorsolt értékpapiro-

kat és egyéb értékeket.

Folyósít törlesztéses kölcsönöket 10-50 évig terjedő időre, már meglévő kölcsönö-

ket előnyösen konvertál. Vesz és elad értékpapirokat és idegen pénzeket vagy azok

vételét és eladását közvetíti. Sorsjegyek részletiv ellenében is beszerezhetők.

Előleget nyújt értékpapirokra folyószámlán vagy meghatározott lejáratl.

Díjmentesen bevált szelvényeket és átvesz megörzés végett értékpapirokat, betéti

könyvecskéket és egyéb értékeket nyitott letétként: esetleg lezárt és lepecsételt

csomagban is.

Utalványokat, hitelleveleket állít ki bármely külföldi piacra.

Árukra előleget ad, ha azok áruraktáraiba be vannak tárolva.

Áruraktáraiba áruk betárolását, kezelését és eladását elvállalja előnyös feltételek

mellett és azokat szakszerűen kezelteti.

Gärtner
Ágoston
Budapest,
V., Wurm-utca 3g.
Villamos zseblámpák fémszálas izzókörtekkel és legtar-
tosabb elemekkel.
Egyszerűbb kivitel kor. 2-50
Diszesebb kivitel kor. 4-50
Tükörrel és fésűvel kor. 4-
Kézilámpa 20 órai égéstár-
tammal, erős fénnel kor. 14-
2769

Szuperfoszfátot
és minden egyéb mü-
trágyaféléket ajánl a
2769
Mütrágyát
Értékesítő
Szövetkezet
Budapest, V. kerület,
Fürdő-utca 8-ik szám.

Prima legelő haszonbérbeadás.
Csőb község határán 300 K. hold erdei legelő, mely őserdő talajon, a talajnak megfelelő vetett fü-
nemekkel létesített, déli és délkeleti fekvéssel, a legszárazabb években is bőséges vízzel bír, s a melyen nyaraltak hosszú évek során át a szentdemeteri gyors-
fejlődésű magyarfajta szarvasmarhatenyészetnek azon növendékállatai, a melyek az ország minden tenyész-
állatkiállításán mindig az I-ső díjakat vitték el, — több évre haszonbérbe adó.
Érdeklődőknek bővebb felvilágosítást nyújt
Sperker Ferenc, lakása: Kolozsvár, Májális-utca 13.
2829 I.

Eladó csöves tengeri.
Cirka 500 q. csöves tengeri — (nincs teljesen beérve) —
eladó, a Tordaaranyos vármegyei koppándi uradalomban.
Bővebb felvilágosítást nyújt a Tordaaranyos vármegyei gazdasági Egye-
sület (Torda, megyeház).
2833

Méltóságos báró **Kemény Árpád** ur alsó-
gárdi gazdaságában ca
600 q **lóher**, 180 q **régi széna**
és 6-700 q vegyes **burgonya**
2838
eladó.
Értekezhetni lehet:
az intézőségnel: Alsógárd, (u. p. Tövis).

MATUTSEK JÓZSEF
KOLOZSVÁRT, Szentegyház-utca 3.
Ajánlja általánosan elősmert saját műhelyében készült
FÉRFI és NŐI CIPŐ RAKTÁRÁT.
Vidéki megrende-
lések mérték után
de legbiztosab-
ban egy használt,
a lábra találó cipő
beküldésével a
legjobb anyagból
és divat szerint le-
hetőleg gyorsan
teljesítettnek.
2019

ELADÓ
a dobokai m kir. kincst. bérura-
dalomba haláleset következtében a
következő állatok és gazdasági fel-
szerelések. 40 drb. igás ökör, 10
drb. tehén, 15 drb 3 éves nagyon ellős pinzgauji üsző, 420 drb.
több kiállításán többszörösen díjazott ellős erdélyi raczka anya juh.
20 drb. 2 éves raczka kos, 100 drb 9 hónapos prima anya bárány. —
Egy 4 lóerejű cséplő garnitúra, morzsoló és elevátorral. — Egy
kéveköti és egy marokrakó aratógép. — 2 drb. Kühne-féle mosoni
drill 15 és 17 soros vetőgép. — 1 drb. fekvő kukoricamorzsoló,
járgány és gözhajtásra. — 1 drb. szecska- és 1 drb. répvágó. —
1 drb. 2 ló után járó járgány. — 1 drb. százados marhamérleg.
— 20 drb. béresszekér. — 15 drb. Sack eke taligával. — 1 drb.
félfedelű fekete és 1 drb. sárga futókocsi. — 1 pár tiszta uj és 2
pár használt kulcsos kocsihám. — Magtári és más gazd. felszerelések.
Érdeklődők leveleiket:
Magyar Kir. Kincst. Béruradalomba
címezve, Doboka (Szolnokdoboka m.) küldjék.
Vasutállomás: VÁLASZUT—BONCHIDA.
Sürgöny: KOLOZSBORSA.
2837

2681 I.

Az összes
Gépek és formák
cementáruk előállítására,
cementfalazótéglagyártógépek,
Cementfedőcserépgyártógépek,
betonürtömbgyártógépek,
FORMÁK
csatornázási-, vízvezeték- és alagsóvek,
betoncölöpök, lépcsőfokok, határkövek
stb. gyártására,
közuzók, hengerművek,
betonkeverők, padlólapsajtók.
Dr. Gaspary & Co. gépgyára
Markranstädt, Leipzig mellett.
Kérjük gyárunkat meglátogatni.
443. számú brosúra ingyen.

Kwizda
Ferencz János
az osztrák magyar csász. és kir.,
a román királyi és bolgár királyi
udvaroknak állatgyógyászati cik-
ketben való szállítója, kerületi
gyógyszerész.

KORNEUBURG-BAN
WIEN MELLETT.

Kwizda-fele Restitutions-fluid
mosóvíz lovak számára. Egy üveg ára 2 K 80 fil.
Egy év óta van használatban az udvari, vala mint versenyállókban a lovak izmainak erősítésére, fárasztó me-
netek előtt és után, ticahodásoknál és az izmok merevedésénél stb. Lovat a trámingben bámulatos eredmények
felmutatásán képesíti

a Kwizda féle Restitutions-fluid. Cimke és eső-
megolás védve; valódi csak az alatt
látható védi gyvevel. Főraktár:
TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél,
Budapest, Király-utca 12. szám.
Andrássy-út 28. szám.

KWIZDA SZABADALMAZOTT
PNEUMATIKUS DOKAVÉDŐ SZALAGLÉC- | BOKAVÉDŐ SZALAGOK.
FÁRNAVAL.

GUMMIBÓL csak fekete színben, szürke, fekete, barna és fehér színben és 4 nagy-
ságban állítatuk elő és pedig hal és jobb lábba.

A bokára, a-b-ig mérve, melynek kerülete
20-22 cm., megfelel az 1. sz. 25-27 cm., megfelel a 3. sz.
23-24 cm., megfelel a 2. sz. 28-30 cm., megfelel a 4. sz.

2650 III. **A szabad. bokavédők árai:**

Szürke színben darabkóként:		Fekete, barna vagy fehér színben drbként:	
1. sz. K 6.00	2. sz. K 6.50	1. sz. K 6.50	2. sz. K 7.00
3. sz. K 7.00	4. sz. K 8.00	3. sz. K 7.50	4. sz. K 8.50

Képes árjegyzék ingyen és bermenve és naponkénti postai szétküldés a főraktár által: KWIZDA FERENCZ JÓZSEF cs. és kir.
udvari száll., kerületi gyógyszerész, KORNEUBURG Wien mellett.

Ló-árverési hirdetmény.

A kolozsi állami angol félvér ménés állományából kisorolt, de tenyész-
tésre még alkalmas
5 darab idős befedezett anyakanca, továbbá
1 „ „ használati herélt ló
folyó évi december hó 2.-án délelőtt 10 órakor Kolozsváron a város belső
majorjában (Árpád-utca 19. szám alatt) nyilvános szóbeli árverésen készpénz-
fizetés ellenében eladatik.
Levélbeni megkeresésre, bővebb felvilágosítással szolgál a
M. kir. állami ménesgazdaság intézősége
Kolozspuszta, u. p. Kolozs.

2839

MIKROSOL

SZAGTALAN
LEGJÓBB SZER

Házigomba ellen
a legelőcsabá
EPÜLET-ÉS ACSPAK
impregnálására.
Egyedüli gyárai
LUZT EDE ÉS TÁRSA
BUDAPEST VII. ÓRNAGY U. 4.

Hatása biztos!
Páratlan
a maga
nemében!

Ajánlattal és pros-
pektussal szívesen
szolgálnak
egyedüli gyárosai:

Lutz Ede és Társa
festékgárak 2767 IV.
BUDAPEST, VII., Órnagy-utca 4.

Elsőrendű BENZINLOKOMOBILOK
szolid és erős kivitelben

Warchalowski J. motorgyár magyarországi fiókja

Budapest,
VI., Váci-körút 37. szám.

Gyár:
Wien III., Paulusgasse 3.

Legrégibb speciális motorgyár. 3000 motorunk üzemben.
Kedvező fizetési feltételek. — Költségvetés és mérnöki látogatás díjmentesen.
Fekvő- és állóhengerű benzinmotorok, magasnyomású nyersolajmotorok.

2685